

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження Державної комісії з
регулювання ринків фінансових
послуг України
від _____

З В І Т
ПРО РОБОТУ
ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З РЕГУЛЮВАННЯ
РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ
за 2010 рік

м. Київ – 2011

Зміст

Вступне слово Голови Комісії – Волги В.О	
Місія Держфінпослуг	
Розділ I. Основні напрями державного регулювання небанківського фінансового сектора	
Розділ II. Ведення Державного реєстру фінансових установ та ліцензування діяльності з надання фінансових послуг	9
Розділ III. Нормативно-правове регулювання діяльності фінансових установ	
3.1. Нормопроектувальна робота	1
3.2. Нормотворча робота	1
Розділ IV. Нагляд за діяльністю фінансових установ та застосування заходів впливу. Захист інтересів споживачів фінансових послуг	7
Розділ V. Діяльність у сфері фінансового моніторингу	9
Розділ VI. Претензійно-позовна робота на ринках	1
Розділ VII. Міжнародне співробітництво та міжнародна технічна допомога	2
Розділ VIII. Сприяння інтеграції в європейський та світовий ринки фінансових послуг	8
Розділ IX. Освітні заходи для учасників ринків фінансових послуг	1
Розділ X. Про Держфінпослуг	
10.1. Організаційна структура та персонал	3
10.2. Бюджет	5
10.3. Взаємодія з громадськістю	7

Шановні друзі!

Минулий рік видався дуже важким для вітчизняної економіки й для всіх без винятку фінансових ринків. Різко знецінилися найбільш ризикові активи. Зокрема: нерухомість і корпоративні цінні папери, у які були вкладені гроші клієнтів. Це призвело, з одного боку, до нездатності багатьох фінансових інститутів виконувати свої зобов'язання щодо повернення внесків, виплати страхових відшкодувань, а також до помітного підвищення ставок кредитування навіть по раніше виданих кредитах. З іншого боку – до різкого падіння довіри до них клієнтів, що виявилось в масовому відтоку грошових ресурсів з організованих фінансових ринків.

Надійність ринків небанківських фінансових послуг можна назвати першочерговим завданням держави й Держфінпослуг зокрема. Комісія зробила істотний внесок у стабілізацію діяльності підконтрольних ринків.

Комісія бере активну участь у розробці законопроектів і нормативних актів, спрямованих на розвиток в Україні систем медичного й аграрного страхування. При цьому не залишаються без уваги й усі інші обов'язкові й добровільні види страхування, а також ринок перестраховування.

Для захисту інтересів держави, а, отже, і інтересів усіх громадян України, Держфінпослуг проводить системну роботу з очищення ринку від так званих „схемних” страхових компаній, створених, в основному, для надання послуг з відносно легального ухиляння від сплати податків.

Одним із пріоритетів роботи Комісії у 2010 році було розв'язання проблем, що виникли у сфері кредитної кооперації. В інтересах захисту прав вкладників кредитних спілок Держфінпослуг, разом з представниками депутатського корпусу, виступає за створення в Україні Фонду гарантування внесків кредитних спілок (за аналогією з діючим Фондом гарантування банківських вкладів фізичних осіб).

П'ята частина від усіх діючих до початку 2009 року кредитних спілок виявилася банкрутами й згорнула свою діяльність, і не розраховувалась зі своїми вкладниками. Держфінпослуг продовжувала опрацьовувати питання рефінансування проблемних кредитних спілок на рівні 1,5 млрд. грн.

Комісія активно бере участь у підготовці пенсійної реформи, щоб виключити небезпеку знецінення пенсійних нагромаджень для другого (обов'язкового) рівня пенсійної системи.

Важливим напрямком діяльності Комісії залишається контроль за безумовним виконанням вимог законодавства про обов'язковість публічного

розкриття професійними учасниками ринків фінансових послуг інформації про свою діяльність. Споживачі цих послуг повинні мати відкритий і безкоштовний доступ до надзвичайно важливої для свідомого вибору інформації.

Свою діяльність Держфінпослуг прагне зробити максимально публічною, використовуючи всі існуючі форми взаємодії з професійними учасниками ринку, громадянами - споживачами фінансових послуг та засобами масової інформації.

З повагою
Голова Державної комісії з регулювання
ринків фінансових послуг України

Василь Волга

Місія Держфінпослуг

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України є спеціально уповноваженим органом виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг, *місією якого є створення, шляхом реалізації своїх регуляторних і наглядових функцій, умов для належного та ефективного функціонування ринків фінансових послуг, запобігання виникненню системних криз на ринку небанківських фінансових послуг та забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг.*

Місія Держфінпослуг реалізується шляхом:

- участі у формуванні та реалізації державної політики у сфері надання фінансових послуг;
- розроблення і реалізації стратегії розвитку ринків фінансових послуг та вирішення системних питань їх функціонування;
- забезпечення розроблення та координації єдиної державної політики щодо функціонування накопичувальної системи пенсійного страхування;
- здійснення в межах своїх повноважень державного регулювання та нагляду за наданням фінансових послуг і дотриманням законодавства у відповідній сфері;
- захисту відповідно до законодавства прав споживачів фінансових послуг;
- сприяння інтеграції ринків фінансових послуг у європейський та світовий ринки фінансових послуг.

Розділ I. Основні напрями державного регулювання небанківського фінансового сектора

Передумови визначення пріоритетів на 2010 рік

Результати аналізу стану ринків небанківських фінансових послуг у попередньому 2009 році засвідчили суттєвий негативний вплив, спричинений реакцією економіки в цілому на кризові явища у фінансовому сегменті на світовому рівні. Зміна зовнішнього середовища мала наслідком низку проблем на ринках фінансових послуг, серед яких: недостатня капіталізація фінансових установ, недосконалість вимог до якості та диверсифікації і ліквідності активів для окремих фінансових ринків, дисбаланс між очікуваною доходністю і спроможністю компенсувати прийняті ризики, відсутність ефективної системи захисту прав споживачів фінансових послуг, низький рівень прозорості діяльності фінансових установ, недостатня інституційна спроможність інститутів державного регулювання, що позначилося на спроможності вживати ефективних заходів з нагляду та регулювання ринків фінансових послуг.

Загальною тенденцією на ринках фінансових послуг, як і в основних галузях економіки, у 2009 році був спад темпів росту ділової активності на кінець року. Обсяги основних наданих послуг, портфель договорів протягом року зберігали спадаючу динаміку. Разом з тим, показник загальних активів фінансових установ до кінця року набув тенденції щодо скорочення темпів спаду та стабілізації.

За величиною сукупних активів домінуючі позиції в сегменті небанківських фінансових послуг у 2009 році, як і в попередні періоди, займали страховики (частка активів 66,8 відс.), кредитні установи (18,8 відс.) та фінансові компанії (12,1 відсотка).

Протягом 2009 року відзначалися темпи спаду більшості показників страхової діяльності: на 14,9 відс. зменшились обсяги надходжень валових страхових премій, а обсяг чистих страхових премій зменшився на 20,8 відс.; на 4,4 відс. зменшились валові страхові виплати/відшкодування, а обсяг чистих страхових виплат – на 7,5 відс.; на 1,9 відс. знизились обсяги вихідного перестраховування, в тому числі обсяги премій, сплачених на внутрішньому ринку, зменшились на 3 відс., а на зовнішньому зросли на 6,4 відс.; на 7 відс. зменшився обсяг страхових резервів.

У 2009 році, на відміну від попередніх 4 років, кількість кредитних установ зменшилась (на 7 відс.), що пояснюється, перш за все, істотним погіршенням платоспроможності кредитних установ.

Разом із зменшенням кількості кредитних установ у 2009 році порівняно з попередніми періодами відбувалося й уповільнення рівня ділової активності та значне зниження темпів приросту показників діяльності кредитних установ. Система кредитних спілок України станом на 31.12.09 демонструвала зниження показників діяльності в порівнянні з минулими періодами: загальний обсяг активів кредитних спілок зменшився на 30,5 відс.; внески (вклади) членів кредитних спілок на депозитні рахунки зменшилися на 25,1 відс.; зменшення кількості вкладників на 28,7 відс. та кількості позичальників на 26,7 відс. спричинило дисбаланс кредитного та депозитного портфелів.

Незважаючи на те, що активи недержавних пенсійних фондів у 2009 році зросли на 40,1 відс., темпи приросту загальних пенсійних активів у 2009 році суттєво зменшилися, що пов'язано передусім із скороченням або тимчасовим припиненням окремими недержавними пенсійними фондами сплати внесків на користь своїх учасників.

Значне зменшення обсягів наданих послуг з фінансового лізингу за 2009 рік та суттєве скорочення обсягу зазначених послуг порівняно з попередніми роками пов'язано, перш за все, зі зменшенням попиту на зазначені послуги через скорочення обсягів виробництва, неплатоспроможністю підприємств, недостатністю власних коштів лізингодавців і різким обмеженням доступу до альтернативних джерел фінансування лізингових операцій.

Поряд з негативними тенденціями в зазначених секторах зростання обсягу наданих фінансових кредитів ломбардами на 64,8 відс., з точки зору суспільно-економічної ситуації в країні, мало також певний негативний відтінок, оскільки таке стрімке зростання є сигналом зниження платоспроможності населення.

Враховуючи означені тенденції на ринках фінансових послуг, Держфінпослуг у 2010 році пріоритетами для всього сектора небанківських фінансових послуг було визначено: забезпечення прозорості й відкритості ринків фінансових послуг; захист інтересів споживачів фінансових послуг; здійснення заходів, спрямованих на впровадження системи пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами та перехід на систему нагляду на основі оцінки ризиків; удосконалення механізмів стабілізації та фінансового оздоровлення небанківських фінансових установ, роботи тимчасових адміністрацій; здійснення заходів, спрямованих на впровадження системи гарантування вкладів учасників кредитних спілок та виплату страхових платежів за договорами страхування життя; здійснення заходів щодо переходу до складання фінансової звітності згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності.

Крім того, особливу увагу передбачалося сконцентрувати на таких секторальних питаннях, як: стабілізація ситуації в системі кредитної кооперації та переведення страховиків на загальну систему оподаткування.

Основні напрями державного регулювання

Відповідно до визначених пріоритетів Держфінпослуг протягом 2010 року здійснила низку заходів, які були складовою Програми економічних реформ на 2010-2014 роки „Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”, Державної програми економічного і соціального розвитку України на 2010 рік (Антикризова програма), затвердженої Законом України від 20.05.10 № 2278-VI. Зокрема, особлива увага приділялась таким питанням:

- підготовка документа, який визначає стратегічні пріоритети, напрями та завдання розвитку небанківського фінансового сектора України;

- удосконалення системи правового забезпечення розвитку ринків фінансових послуг, спрямованої на посилення конкурентоспроможності та стійкості небанківських фінансових установ;

- підвищення ефективності державної політики у сфері регулювання ринків фінансових послуг шляхом посилення інституційної спроможності Держфінпослуг та її операційної незалежності;

- забезпечення прозорості та відкритості ринків фінансових послуг;

- впровадження системи пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами та перехід на систему нагляду на основі оцінки ризиків;

- вдосконалення роботи тимчасових адміністрацій, механізмів стабілізації та фінансового оздоровлення небанківських фінансових установ;

- посилення системи захисту прав та інтересів споживачів фінансових послуг;

- запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності;

- адаптація законодавства України у сфері страхування до вимог Директиви 2009/138/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року стосовно започаткування та ведення діяльності зі страхування та перестраховування (Фінансова спроможність II);

- подальше реформування пенсійної системи;

- розв'язання проблем, що виникли у сфері кредитної кооперації.

Голова Держфінпослуг ввійшов до складу робочої підгрупи „Розвиток фінансового сектору” робочої групи „Сталий економічний розвиток, бізнес-клімат та інвестиції”, створеної з метою **впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки „Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”**.

На виконання Програми економічних реформ та відповідного плану-графіка реформ за напрямком „Реформа фінансового сектора”, затвердженого Віце-прем'єр-міністром України С.Л.Тігіпком від 19.07.10, Держфінпослуг визначена відповідальним виконавцем таких заходів:

- підвищення вимог до розкриття обов'язкової інформації учасниками фінансового ринку, у тому числі інформації про кінцевих власників фінансових установ;

- посилення інституціональної спроможності й операційної незалежності регуляторів ринку небанківських фінансових послуг і фондового ринку;

підвищення рівня капіталізації страхових компаній, запровадження принципів страхового нагляду відповідно до стандартів Міжнародної асоціації органів страхового нагляду й створення системи гарантування страхових виплат за договорами страхування життя.

З метою посилення контролю за прозорістю та відкритістю ринків фінансових послуг, унеможливлення використання ринку фінансових послуг для відмивання коштів та їх непродуктивного витоку за кордон, запобігання використанню доходів, одержаних злочинним шляхом, для заснування фінансових установ, підвищення вимог до розкриття інформації фінансовими установами, у тому числі, про кінцевих власників, а також посилення відповідальності за порушення, вчинені на ринках фінансових послуг, Держфінпослуг розроблено відповідний законопроект (zareєстрований у Верховній Раді України 23.12.10 за № 7511).

Для здійснення ефективного регулювання та нагляду за ринком фінансових послуг, запобігання можливим ризикам для фінансового сектора та в цілому для економіки Держфінпослуг має обмежені функціональні можливості, низький рівень відомчої та фінансової незалежності. Такі висновки надають численні міжнародні експерти, які були залучені в рамках міжнародної технічної допомоги, Колегія Рахункової палати, Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України з питань розслідування обставин та причин сучасного стану справ в системі кредитної кооперації. Національним банком України підготовлено документ з аналізу політики – „Консультації щодо підвищення ефективності регулювання та нагляду за фінансовим сектором в Україні” – Зелена книга. В аналізі причин неможливості забезпечити стабільність фінансового сектора країни визначається неефективність регулювання та нагляду за фінансовим сектором, у тому числі, внаслідок низького рівня фінансування регуляторів, що здійснюють регулювання та нагляд за фінансовими установами (крім Національного банку України).

З цією метою Держфінпослуг підготовлено відповідні законопроекти стосовно скасування вимоги погодження регуляторних актів регуляторів небанківського фінансового сектора та фондового ринку зі спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державної регуляторної політики та щодо запровадження регулятивних зборів у сфері регулювання ринків фінансових послуг. Реалізація положень законопроектів також дозволить оперативно та адекватно реагувати на економічні виклики, подолати негативну динаміку щодо дестабілізації фінансових ринків в умовах фінансових криз, посилити захист прав споживачів фінансових послуг.

Наказом Голови Держфінпослуг від 15.09.10 № 257 створено робочу групу з опрацювання проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про страхування” (нова редакція), до складу якої увійшли також представники об'єднань учасників страхового ринку. У 2010 році відбулося три засідання зазначеної робочої групи.

Підготовка проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про страхування” (нова редакція) зумовлена необхідністю здійснення адаптації законодавства України у сфері страхування до законодавства Європейського Союзу (Директива 2009/138/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року стосовно започаткування та ведення діяльності зі страхування та перестраховування (Фінансова спроможність II)), удосконалення моніторингу діяльності страховиків та посилення контролю за дотриманням страховиками вимог щодо забезпечення платоспроможності, фінансової стійкості, підвищення ефективності державного регулювання у сфері страхового посередництва, запровадження європейських стандартів щодо класифікації ризиків у страхуванні, удосконалення порядку ліцензування страховиків, підвищення вимог до формування статутного капіталу, запровадження міжнародних норм корпоративного управління та пруденційного нагляду, підвищення рівня захисту прав страхувальників, розвитку довгострокового страхування життя.

У рамках виконання *Державної програми економічного і соціального розвитку України на 2010 рік (Антикризова програма)* Держфінпослуг визначена головним виконавцем низки заходів, спрямованих на розвиток небанківських фінансових установ та ринку фінансових послуг, зокрема:

розроблено проект Стратегії розвитку небанківського фінансового сектора України до 2015 року, спрямований на досягнення високого рівня стійкості, прозорості та конкурентоспроможності небанківського фінансового сектора України;

підготовлено законопроект, положеннями якого вдосконалюється застосування тимчасових адміністрацій як інструменту відновлення платоспроможності небанківських фінансових установ. Даний законопроект розроблено у зв'язку з тим, що Закон України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” розглядає запровадження інституту тимчасових адміністрацій виключно як захід впливу, тобто як інструмент покарання, у той час як світовий досвід та вітчизняне законодавство про банківську діяльність розглядають як інструмент відновлення платоспроможності фінансової установи, яка потрапила у скрутне фінансове становище;

підготовлено законопроект щодо заборони провадження діяльності з надання фінансових послуг, види яких не визначені законом по суті. Відсутність регулювання такої діяльності призводить до послаблення захисту споживачів фінансових послуг, внаслідок чого для громадян збільшується ризик бути залученими до участі в схемах, які за своєю суттю є шахрайськими або побудованими як „фінансова піраміда”;

з метою забезпечення співпраці між органами регулювання ринків фінансових послуг, ефективного виконання відповідними органами покладених на них завдань і функцій, а також чіткого правового поля, яке гарантує збереження цими органами конфіденційних відомостей про клієнтів піднаглядних установ Держфінпослуг підготовлено та Верховною Радою

України прийнято проект Закону України від 07.09.10 № 2499-VI „Про внесення зміни до статті 32 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”.

З метою впровадження пруденційного нагляду за страховими компаніями, недержавними пенсійними фондами та кредитними спілками Держфінпослуг розпорядженням від 15.07.10 № 585 затверджено **Концепцію запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами та Програму розвитку системи пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами.**

Орієнтиром для страхових компаній обрано систему „Фінансова спроможність II”, для кредитних установ – рекомендації Міжнародної асоціації кредитних спілок (WOCCU), а для пенсійних фондів – рекомендації Міжнародної асоціації органів нагляду за недержавними пенсійним фондами (IOPS).

Відповідно до Концепції пруденційний нагляд – це система наглядових процедур Держфінпослуг за дотриманням фінансовою установою пруденційних правил, яка дозволяє зменшити наглядове навантаження на фінансові установи, діяльність яких не несе загрози невиконання зобов’язань перед існуючими клієнтами, і посилити наглядові зусилля за установами, діяльність яких є чи може бути загрозою для виконання таких зобов’язань.

Держфінпослуг у процесі розвитку системи пруденційного нагляду поступово переходить від фокусування наглядового процесу на перевірках дотримання фінансовою установою детальних вимог та правил до оцінки внутрішньої системи управління ризиками фінансової установи. З цією метою Держфінпослуг заохочуватиме застосування фінансовими установами внутрішніх моделей, побудованих з дотриманням встановлених принципів. Це дозволить зменшити системний ризик при застосуванні стандартного для всіх установ підходу шляхом більш точного врахування профілю ризику кожної фінансової установи.

Основними цілями здійснення пруденційного нагляду є захист інтересів споживачів фінансових послуг, запобігання настанню неплатоспроможності та забезпечення фінансової стійкості фінансових установ через застосування відповідних коригуючих заходів.

Найкраща практика здійснення пруденційного нагляду за страховими компаніями, недержавними пенсійними фондами та кредитними спілками буде екстрапольована на інші ринки небанківських фінансових послуг.

У результаті виконання Програми розвитку системи пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами у 2010 році Держфінпослуг:

прийнято розпорядження від 19.08.10 № 666 „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо форми і звіту актуарія за видами страхування, іншими, ніж страхування життя”;

прийнято розпорядження від 04.11.10 № 828 „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо форми і звіту актуарія зі страхування життя”;

розроблено проект розпорядження „Про внесення змін до Порядку ведення реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ”;

розроблено проект розпорядження „Про затвердження Положення щодо підготовки аудиторських висновків, які подаються до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, при розкритті інформації фінансовими установами”;

розроблено проект розпорядження „Про затвердження змін до Кваліфікаційних вимог до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками”;

розроблено проект розпорядження „Про затвердження Змін до Методичних рекомендацій щодо загальних підходів до застосування страховиками стрес-тестів”;

розроблено проект розпорядження „Про затвердження Вимог до організації та функціонування системи управління ризиками у страховика та про внесення змін до ліцензійних умов провадження страхової діяльності”;

розроблено проект Методичних рекомендацій щодо оцінки інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів;

разом з Міністерством освіти і науки України відповідно до Переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.10 № 787, запроваджено магістерську програму „Актуарна та фінансова математика”;

розроблено, погоджено та оприлюднено спільний інформаційний лист Держфінпослуг та Аудиторської палати України щодо укладання та подальшого контролю небанківськими фінансовими установами договорів на аудиторські послуги;

підготовлено та листом від 16.06.10 № 7670/38-5 направлено Групі управління проектами міжнародних кредитних ліній Національного банку України проект технічного завдання для консультанта із забезпечення підготовки до розробки системи автоматизованого аналізу пруденційної звітності небанківських фінансових установ;

розроблено проектну пропозицію до проекту Twinning „Запровадження системи нагляду на основі оцінки ризиків”, яку було схвалено 02.12.10 на восьмому засіданні Робочої групи з питань координації впровадження інструменту Twinning;

до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку направлені погоджені оригінали Угод про внесення змін та доповнень до Угоди про обмін інформацією між Держфінпослуг та Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (щодо внесення змін до переліку та строків надання інформації в рамках угоди).

Одним із перших кроків до **впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності** в систему бухгалтерського обліку страхових компаній, який сприятиме побудові страховиками ефективної системи управління та

заохочуватиме страховиків надавати фінансову звітність згідно з принципами прозорості та відповідності, буде впровадження Методичних рекомендацій щодо застосування міжнародних стандартів фінансової звітності для страхових компаній в Україні.

Держфінпослуг відповідно до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, враховуючи вимоги Програми економічної реформи Президента України на 2010-2014 роки „Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, конкурентна держава” та з використанням міжнародного досвіду діяльності страхових компаній, об'єднань страховиків, аудиторських компаній розроблено та оприлюднено 02.12.10 відповідний проект Методичних рекомендацій. Метою проекту є методичне забезпечення процесу запровадження міжнародно визнаних правил та процедур ведення бухгалтерського обліку страхових компаній України та наближення вітчизняного законодавства до міжнародних стандартів.

З метою розв'язання проблеми недостатнього захисту прав клієнтів небанківських фінансових установ та на виконання Концепції захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг України, підготовленої з ініціативи Держфінпослуг, Кабінетом Міністрів України прийнято розпорядження від 20.01.10 № 135-р **„Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг України”**.

У ході першого етапу відповідно до зазначеного плану Держфінпослуг забезпечувала реалізацію ряду заходів, серед яких:

врегулювання на законодавчому рівні питань щодо визначення термінів „споживач фінансових послуг” і „споживчий кредит”, порядку укладення та умов договору про надання небанківських фінансових послуг, зокрема несправедливих умов такого договору, а також забезпечення права споживачів на відкликання згоди на його укладення протягом визначеного строку; установлення вимог до інформування споживачів перед укладенням договорів про надання небанківських фінансових послуг, а також додаткових вимог до захисту персональних даних споживачів та застосування санкцій за їх порушення; вжиття заходів до посилення контролю за рекламою на ринках фінансових послуг; удосконалення механізму застосування регуляторами ринку небанківських фінансових послуг та фондового ринку санкцій до небанківських фінансових установ у разі порушення ними законодавства про захист прав споживачів;

забезпечення ефективної взаємодії Антимонопольного комітету з іншими центральними органами виконавчої влади щодо запобігання використанню небанківськими фінансовими установами своїх інформаційних та ринкових переваг над споживачами;

розроблення Концепції державної цільової програми інформування громадськості щодо діяльності та послуг небанківських фінансових установ;

удосконалення державного регулювання діяльності аварійних комісарів;

розробка та забезпечення виконання плану заходів щодо переходу небанківських фінансових установ на міжнародні стандарти фінансової звітності;

створення на веб-сторінках Держфінпослуг і Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку окремого розділу для висвітлення актуальних питань у сфері захисту прав споживачів.

Реалізація зазначених заходів сприятиме підвищенню рівня захисту прав споживачів фінансових послуг, покращенню їх доступу до якісних фінансових послуг, формуванню довіри населення до фінансових установ, підвищенню рівня координації в процесі захисту прав споживачів фінансових послуг між органами влади, громадськими об'єднаннями споживачів та професійними об'єднаннями учасників фінансового ринку, а також зменшенню кількості порушень небанківськими фінансовими установами прав споживачів та запобігання фактам правового нігілізму в їхній діяльності.

З метою визначення заходів *подальшого реформування пенсійної системи* та збалансування солідарної системи пенсійного страхування Держфінпослуг брала активну участь у підготовці проекту Закону України „Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи” (реєстраційний номер у Верховній Раді України 7455 від 13.12.10) в частині, що стосується запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування.

Підготовлено проект Закону України „Про внесення змін до деяких законів України” (щодо забезпечення пенсійних активів), спрямований на захист пенсійних активів, що розміщені на депозитних рахунках або знаходяться на зберіганні в банках, у випадку введення у такому банку мораторію на задоволення вимог кредиторів та, відповідно, захисту майнових прав та інтересів громадян – застрахованих осіб Накопичувального пенсійного фонду та учасників недержавних пенсійних фондів, а також встановленню прозорих та зрозумілих норм повернення пенсійних накопичень, які знаходяться на депозитних рахунках у банках.

Прийняття Закону України „Про внесення змін до деяких законів України” (щодо забезпечення пенсійних активів) сприятиме законодавчому розв'язанню проблеми, що виникла на ринку банківських послуг унаслідок фінансової кризи та неповернення окремими банками пенсійних активів, які були розміщені в них недержавними пенсійними фондами.

З 1 січня 2010 року Держфінпослуг запроваджено єдиний порядок щоденного розрахунку чистої вартості одиниці пенсійних внесків, що дало змогу підвищити ефективність здійснення Держфінпослуг нагляду за діяльністю адміністраторів та дотриманням ними вимог до порядку ведення персоніфікованого обліку учасників недержавних пенсійних фондів. Такий підрахунок дозволив державному регулятору та учасникам недержавного пенсійного забезпечення оцінити дохідність кожного недержавного

пенсійного фонду та здійснювати порівняльний аналіз їхньої діяльності. Це, у свою чергу, сприяє як існуючим, так і потенційним учасникам недержавного пенсійного забезпечення при обранні ними пенсійного фонду, оцінці його дохідності, а самим недержавним пенсійним фондам коригувати стратегію управління коштами своїх учасників.

З метою **подальшого реформування податкової системи**, забезпечення створення зрозумілого та сприятливого податкового середовища в Україні, а також налагодження ефективної взаємодії між органами державної влади та бізнесом у питаннях оподаткування Держфінпослуг брала участь у розробці Податкового кодексу. За результатами опрацювання проекту Податкового кодексу Держфінпослуг було врегульовано такі питання:

запровадження оподаткування на загальних засадах прибутку від страхової діяльності при отриманні доходів за договорами з видів страхування, інших, ніж довгострокове страхування життя та страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення;

передбачено оподаткування процента на вклад (депозит) члена кредитної спілки у кредитній спілці та плати (процентів), яка розподіляється на пайові членські внески членів кредитної спілки за ставкою 5 відсотків;

для компаній, які надають послуги з фінансового лізингу, передбачено звільнення від оподаткування податком на додану вартість процентів або комісій у складі орендного (лізингового) платежу в межах договору фінансового лізингу;

удосконалено оподаткування факторингових операцій;

звільнено від оподаткування податком на додану вартість діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів;

вирішено інші проблемні питання оподаткування суб'єктів, що здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг.

Зміни в режимі оподаткування надавачів фінансових послуг спрямовані на стимулювання розвитку певних видів фінансових послуг та запобігання використанню фінансових установ для податкової оптимізації.

З метою стабілізації ринку кредитної кооперації та з урахуванням наслідків фінансової кризи, що вплинула на діяльність кредитних спілок, нових підходів до розвитку ринку кредитної кооперації Держфінпослуг підготовлено проект змін до Концепції розвитку системи кредитної кооперації та проект відповідного плану заходів з метою підтримки подальшого розвитку системи кредитної кооперації.

Метою прийняття нової Концепції розвитку системи кредитної кооперації та плану заходів є створення передумов для проведення комплексу реформ, який має бути проведений у системі кредитної кооперації, а саме:

створення системи гарантування депозитних вкладів членів кредитних спілок;

створення механізмів рефінансування кредитних спілок;

удосконалення механізмів введення тимчасової адміністрації в

кредитні спілки, в тому числі, запровадження процедури введення тимчасового мораторію на розрахунки за внесками (вкладами) на депозитні рахунки;

посилення відповідальності керівників кредитних спілок за порушення законодавства;

посилення вимог до керівників кредитних спілок;

розробка нової редакції Закону України „Про кредитні спілки” та нормативно-правових документів, які регулюють ринок кредитної кооперації;

надання Держфінпослуг більш дієвих законодавчих можливостей щодо регулювання ринку фінансових послуг, особливо в період дії економічних кризових явищ та в процесі роботи з проблемними фінансовими установами; посилення взаємодії Держфінпослуг із правоохоронними органами.

Підсумки розвитку ринків небанківських фінансових послуг у 2010 році

За результатами 2010 року, основні показники діяльності небанківських фінансових установ свідчать про поступову стабілізацію ситуації на ринках, піднаглядних Держфінпослуг. Незважаючи на скорочення кількості небанківських фінансових установ на 1,4 відс., порівняно з 2009 роком, розмір їхніх активів збільшився на 11,1 відсотка.

Домінуючі позиції продовжували займати *страховики*, чия частка в загальному обсязі активів небанківських фінансових установ, піднаглядних Держфінпослуг, на 31.12.10 становила 64,8 відсотків. Хоча показники ринку страхування у 2010 році ще не досягли докризових значень 2008 року, у 2010 році цей ринок відзначився поживавленням. Так, у порівнянні з 2009 роком на 12,9 відс. збільшилися обсяги надходжень валових страхових премій, обсяг чистих страхових премій¹ збільшився на 5,3 відсотка.

За 2010 рік відстежувалася тенденція зростання фінансової стійкості страхових компаній. Так, при зростанні на 5,3 відс. обсягів чистих страхових премій, на 12,1 відс. зросли обсяги сформованих страхових резервів. Разом з тим, у порівнянні з 2009 роком на 9,4 відс. зменшилися валові страхові виплати/відшкодування, обсяг чистих страхових виплат зменшився на 2,8 відс., хоча надходження страхових платежів збереглося на рівні попереднього року.

Протягом 2010 року помітно посилилася тенденція щодо збільшення обсягів внутрішнього перестраховування – частка страхових премій, сплачених перестраховикам-резидентам, за 2010 рік зросла на 25,3 відс. та навіть перевищила на 21,5 відс. рівень докризового 2008 року. На цьому тлі простежується тенденція зменшення питомої ваги чистих страхових премій у валових страхових преміях протягом останніх років: 2008 рік – 66,6 відс.; 2009 рік – 61,9 відс.; 2010 рік – 57,7 відсотка.

¹ Чисті страхові премії (виплати) – розраховані як валові страхові премії (виплати) за мінусом частки страхових премій (виплат), які сплачуються перестраховикам-резидентам (компенсовані перестраховиками-резидентами).

У 2010 році на страховому ринку зберігалася система оподаткування, відмінна від загальної, за якої оподатковується не прибуток страховика, а обсяг зібраних страхових премій, що було чинником впливу на показники страхового ринку. З метою усунення „податкового арбітражу” та зниження пов’язаних із цим ризиків використання страхового сектора для оптимізації оподаткування, Податковим кодексом запроваджено загальну систему оподаткування прибутку страховиків з 2012 року, а з 1 квітня 2011 року змінено систему оподаткування страхових премій. Це створює передумови для усунення викривлень на страховому ринку. Цьому ж повинно сприяти запровадження з 2011 року реєстрації договорів перестраховання.

У 2010 році продовжувала зменшуватися кількість *кредитних установ*. Порівняно з 2009 роком їхня кількість зменшилася на 10,5 відс., насамперед за рахунок скорочення на 12,7 відс. кількості кредитних спілок. Це пояснюється, в першу чергу, істотним погіршенням фінансового становища кредитних спілок за 2009-2010 рр., порівняно з 2008 роком, суттєвим зниженням рівня показників їх платоспроможності та ліквідності.

Поряд із скороченням кількості кредитних спілок зменшився загальний обсяг їхніх активів порівняно з 2009 роком на 18,6 відсотка. Разом з тим, упродовж 2010 року спостерігалася позитивна динаміка основних показників їхньої діяльності, у тому числі збільшення активів у 4 кварталі 2010 року порівняно з 1 кварталом 2010 року на 14,7 відсотка.

Стрімке скорочення активів кредитних спілок у період кризи змінилося незначним їх нарощуванням із середини 2010 року. Розмір активів на кінець 2010 року становив 56,6 відс. стосовно докризового рівня 2008 року. Саме кредитні спілки, порівняно з іншими небанківськими фінансовими установами, виявилися найбільш вразливими до проявів фінансової кризи та найменш спроможними щодо її якнайшвидшого подолання. Як наслідок, кредитування членів кредитних спілок у 2010 році зменшилося і становило 60,1 відс. порівняно з докризовим рівнем 2008 року, а також зменшилося і залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки до 49,2 відс., відповідно.

Кредитні спілки, враховуючи низьку платоспроможність позичальників, значно зменшили обсяги кредитування, ввели більш жорсткі умови для надання кредитів та санкції в разі неповернення їх позичальниками. З метою подолання кризових явищ на ринку кредитної кооперації Держфінпослуг у 2010 році підготовлено проект змін до Концепції розвитку системи кредитної кооперації та проект відповідного плану заходів з метою підтримки подальшого розвитку системи кредитної кооперації.

Кількість кредитних установ, інших ніж кредитні спілки, за 2008-2010 рр. зростала і в 2010 році порівняно з 2009 роком зросла на 31,3 відсотка. Незважаючи на зменшення через низьку платоспроможність позичальників обсягів кредитування іншими кредитними установами на 22 відс. за 2010 рік, вони поступово і впевнено займають своє місце на ринку фінансових послуг.

На тлі скорочення обсягів кредитування з боку кредитних спілок та інших кредитних установ, збільшились обсяги кредитування *ломбардами*. За

2010 рік обсяг наданих фінансових кредитів ломбардами зріс на 57,0 відс. у порівнянні з 2009 роком. Це свідчить про сталий попит на послуги з мікрокредитування та необхідність зосередження зусиль для його розвитку в Україні.

Відзначився протягом 2010 року позитивною динамікою розвиток сектору недержавного пенсійного забезпечення. Кількість пенсійних контрактів з юридичними особами зросла на 8,5 відс., а з фізичними особами – на 12,5 відс.; кількість учасників недержавних пенсійних фондів відповідно до укладених контрактів зросла на 14,5 відс., надходження пенсійних внесків збільшилися на 22,6 відсотка.

Позитивні тенденції за 2010 рік у сегменті недержавного пенсійного забезпечення проявляються і у зростанні активів недержавних пенсійних фондів на 33,4 відс. та відповідно збільшенні їхньої чистої вартості на 33,5 відсотка. Разом із цим, на відміну від 2009 року, поступового стабільного зростання набувають темпи приросту загальних активів недержавних пенсійних фондів.

Середня дохідність активів недержавних пенсійних фондів від інвестування у звітному періоді була на рівні 17,2 відс. річних при інфляції на рівні 9,1 відс. річних. Серед НПФ, до яких розпочато сплату пенсійних внесків, 50 НПФ, на які припадає 78,1 відс. учасників та 97 відс. загальних активів НПФ, забезпечили дохідність вищу за рівень інфляції.

З огляду на те, що недержавні пенсійні фонди протягом останніх років, у тому числі у кризовий період, розвиваються досить динамічно, вони мають значно більший потенціал щодо розвитку системи пенсійного забезпечення.

З метою запровадження системи оцінки фінансового стану недержавних пенсійних фондів та оприлюднення результатів такої оцінки Держфінпослуг з 1 січня 2009 року було запроваджено електронну систему оприлюднення інформації про діяльність недержавних пенсійних фондів на офіційному веб-сайті Держфінпослуг, систему оцінки їхнього фінансового стану та оприлюднення результатів такої оцінки. Це дозволяє здійснювати порівняння показників діяльності фондів, рівня дохідності пенсійних активів та надійності їх збереження.

У 2010 році спостерігалася тенденція щодо збереження обсягів надання фінансовими компаніями послуг фінансового лізингу, факторингу, надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів, надання гарантій та операцій з переказу грошових коштів.

Розділ II. Ведення Державного реєстру фінансових установ та ліцензування діяльності з надання фінансових послуг

Станом на 31.12.10 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалася **1980** фінансових установ (таблиця 1), що на 28 установ менше, ніж на кінець 2009 року (**2008** установ). Протягом 2010 року відбувались такі зміни в Державному реєстрі фінансових установ:

Таблиця 1.
Державний реєстр фінансових установ 2010 року

Фінансові установи	Станом на 31.12.10	Всього за 2010 рік	
		Внесено інформацію про установи	Виключено
Страхові компанії, у т.ч.	456	13	27
<i>страхові компанії з ризикових видів страхування</i>	389	11	19
<i>страхові компанії зі страхування життя</i>	67	2	8
Кредитні установи, з них	730	33	116
<i>кредитні спілки</i>	659	21	114
<i>інші кредитні установи</i>	42	12	2
<i>юридичні особи публічного права</i>	29	0	0
Ломбарди	426	54	3
Фінансові компанії	221	24	10
Довірчі товариства	2	0	0
Недержавні пенсійні фонди	101	3	12
Адміністратори НПФ	43	0	4
Інші фінансові установи	1	0	0
Разом	1980	127	172

На кінець 2010 року кількість діючих ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг становила **7326** одиниць. Найбільшу частку становлять ліцензії на здійснення страхової діяльності – 6717 одиниць. Кількість діючих ліцензій, які видані Держфінпослуг фінансовим установам на кінець 2010 року, наведені в таблиці 2.

Таблиця 2.
Кількість діючих ліцензій на кінець 2010 року

Фінансові установи	Кількість діючих ліцензій на кінець року
Страхові компанії, у т.ч.:	6717
<i>страхові компанії з ризикових видів страхування</i>	6652
<i>страхові компанії зі страхування життя</i>	65
Кредитні установи, з них:	471
<i>кредитні спілки</i>	440
<i>інші кредитні установи</i>	24
<i>бюро кредитних історій</i>	7
Фінансові компанії	100
Адміністратори НПФ	36
Ломбарди	2
Всього	7326

Протягом 2010 року фінансовим установам було видано 433 ліцензії, тимчасово зупинено – 320, анульовано – 265, поновлено дію 248 ліцензій, закінчився термін дії 299 ліцензій.

Детальна інформація щодо ліцензій у розрізі фінансових установ наведена в таблиці 3.

Таблиця 3.
Ліцензії 2010 року (видані, тимчасово зупинені, анульовані, дію яких було поновлено, термін дії яких закінчився)

Фінансові установи	Ліцензії 2010 рік				
	Видані	Тимчасово зупинені	Анульовані	Дію яких було поновлено	Термін дії яких закінчився
Страхові компанії, у т.ч.:	29	273	186	243	-
<i>страхові компанії з ризикових видів страхування</i>	29	270	180	241	-
<i>страхові компанії зі страхування життя</i>	1	3	6	2	-
Кредитні установи, з них:	12	46	71	5	283
<i>кредитні спілки</i>	11	45	70	5	275
<i>інші кредитні установи</i>	9	1	1	-	8
<i>бюро кредитних історій</i>	2	-	-	-	-
Фінансові компанії	13	-	6	-	13
Адміністратори НПФ	1	1	2	-	-
Ломбарди	-	-	-	-	3
Разом	43	320	265	248	299

Розділ III. Нормативно-правове регулювання діяльності фінансових установ

Протягом 2010 року було прийнято 3 закони України, 2 постанови Кабінету Міністрів України, 1 розпорядження Кабінету Міністрів України, які були розроблені Держфінпослуг. Прийняті у 2010 році та зареєстровані Міністерством юстиції України 17 розпоряджень Держфінпослуг. Розроблено 5 методичних рекомендацій для учасників ринків небанківських фінансових послуг (інформація представлена у розділі I).

Метою прийнятих нормативно-правових актів та тих, що знаходяться в стадії розробки, є вдосконалення державного регулювання діяльності небанківських фінансових установ, підвищення надійності та платоспроможності таких установ, захист інтересів споживачів фінансових послуг, розвиток ринків цих послуг.

Відповідно до Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” всі регуляторні акти Держфінпослуг оприлюднюються на офіційному сайті Держфінпослуг (<http://www.dfp.gov.ua>) і проходять процедуру погодження з Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва. Кожен проект регуляторного акта Держфінпослуг супроводжується аналізом регуляторного впливу та відстежується його результативність у спосіб, передбачений законодавством.

На вимогу статті 7 Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” Держфінпослуг розпорядженням від 15.12.09 № 915 затверджено План роботи Держфінпослуг на 2010 рік та у складі його План діяльності Держфінпослуг з підготовки регуляторних актів на 2010 рік, який оприлюднено на офіційному сайті Держфінпослуг.

Наказом Голови Держфінпослуг від 02.03.10 № 72 затверджено План-графік здійснення заходів з відстеження результативності регуляторних актів на 2010 рік, відповідно до якого проведено відстеження результативності 55 регуляторних актів (базове, повторне та періодичне відстеження).

3.1 Нормопроектувальна робота

1. У 2010 році Держфінпослуг супроводжувались такі урядові проекти Законів України, внесені для розгляду до Верховної Ради України:

проект Закону України **"Про довірче управління фінансовими активами"** (реєстраційний номер 2167-1 від 06.03.08), який розроблено з метою визначення правових засад здійснення операцій з довірчого управління фінансовими, у тому числі грошовими, коштами в рамках надання фінансової послуги з довірчого управління фінансовими активами. Законопроектом встановлюються вимоги до договорів з довірчого управління, встановлюються права та обов'язки довірителя та довіреної особи (комерційного банку та компанії з довірчого управління - небанківської фінансової установи);

проект Закону України **"Про внесення змін до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг"** (щодо здійснення операцій з фінансовими активами) (реєстраційний номер 2177 від 06.03.08), метою якого є врегулювання здійснення операцій з фінансовими активами в інтересах третіх осіб за рахунок залучених від фізичних осіб фінансових активів для отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів та приведення такої діяльності у відповідність до законодавчих вимог обов'язковості ліцензування діяльності з надання фінансових послуг, що передбачають залучення фінансових активів від фізичних осіб;

проект Закону України **"Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань діяльності системи кредитної кооперації"** (реєстраційний номер 2256 від 20.03.08), прийняття якого сприятиме створенню централізованих джерел підтримання ліквідності кредитних спілок, а також ринкової інфраструктури, покликаної мінімізувати їхні операційні та фінансові ризики. Проект прийнято Верховною Радою України в першому читанні 17.12.08;

проект Закону України **"Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання ринків фінансових послуг"** (реєстраційний номер 3124 від 08.09.08), розроблений з метою вдосконалення законодавства шляхом надання органам, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, повноважень щодо посилення контролю за ринком фінансових послуг, унеможливлення використання ринку фінансових послуг для відмивання коштів та їх вивезення за кордон, (з 23.12.10 законопроект супроводжується за реєстраційним номером 7511);

проект Закону України **"Про ломбарди і ломбардну діяльність"** (реєстраційний номер 3433 від 03.12.08), розроблений з метою врегулювання економічних, правових та організаційних засад створення ломбардів та провадження ломбардної діяльності, проект прийнято Верховною Радою України в першому читанні 19.05.09;

проект Закону України **"Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання у сфері будівництва житла"** (реєстраційний номер 2464 від 12.05.08), розроблений з метою вдосконалення державного регулювання у сфері будівництва житла шляхом внесення змін до чинних законів України, що забезпечить підвищення захисту прав громадян-інвесторів будівництва житла, відповідальності

забудовників та фінансових установ-управителів, створення умов рівноправної добросовісної конкуренції, запобігання фінансовим зловживанням у процесі житлового будівництва та інвестування, що у свою чергу сприятиме стабілізації ситуації на первинному ринку житла (*прийнято Закон України від 29.06.10 № 2367-VI*);

проект Закону України **"Про внесення зміни до статті 32 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг"**, розроблений з метою забезпечення міжнародної співпраці між органами регулювання ринків фінансових послуг, ефективного виконання відповідними органами покладених на них завдань і функцій, а також чіткого правового поля, яке гарантує збереження цими органами конфіденційних відомостей про клієнтів піднаглядних установ. Законом передбачено, що Держфінпослуг зможе отримувати та використовувати конфіденційну інформацію, одержану від міжнародних організацій, державних органів чи неурядових організацій іноземних держав, укласти двосторонні та багатосторонні угоди про обмін інформацією з іноземними органами нагляду.

Також зазначений Закон забезпечить підвищення ефективності державного регулювання ринків фінансових послуг завдяки обміну інформацією між наглядовими органами та дозволить врегулювати питання охорони професійної таємниці на національному і міжнародному рівнях при взаємодії органів нагляду (*прийнято Закон України від 07.09.10 № 2499-VI*);

проект Закону України **"Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо факторингу"** (реєстраційний номер 2638 від 12.06.08), метою якого є вдосконалення законодавчих актів щодо регулювання діяльності фінансових установ з надання послуг з факторингу (*прийнято Закон України від 09.09.10 № 2510-VI*).

2. Протягом 2010 року Кабінетом Міністрів України було прийнято низку актів, розробником яких виступала Держфінпослуг, а саме:

з метою реалізації норм Закону України "Про страхування" та Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю" розроблена постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.10 № 116 **"Про внесення зміни у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2005 року № 286"**, якою передбачено заміну такого виду обов'язкового страхування, як обов'язкове страхування відповідальності забудовника перед третіми особами, відповідно до Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю", визначеного пунктом 29 розділу II названої постанови, на обов'язкове страхування майнових ризиків за договором про участь у фонді фінансування будівництва відповідно до Закону України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю";

постанову Кабінету Міністрів України від 27.10.10 № 981 **"Деякі питання діяльності аварійних комісарів"** на виконання вимог Закону України „Про страхування” та реалізації Концепції розвитку страхового ринку України до 2010 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.08.05 № 369-р, якою передбачено право Держфінпослуг на встановлення кваліфікаційних вимог до осіб, які мають намір провадити діяльність на страховому ринку в якості аварійних комісарів;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.01.10 № 135-р **"Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні"** з метою реалізації положень Концепції захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.09.09 № 1026-р.

Держфінпослуг як співвиконавцем опрацьовувалась постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.10 № 1033 **"Про затвердження порядків і правил обов'язкового страхування у сфері космічної діяльності"**, прийнята відповідно до статті 24 Закону України „Про космічну діяльність” та пунктів 24 і 25 частини першої статті 7 Закону України „Про страхування” та якою встановлюється порядок і правила обов'язкового страхування об'єктів космічної діяльності (космічна інфраструктура), які є власністю України, щодо ризиків, пов'язаних із підготовкою до запуску космічної техніки на космодромі, запуском і експлуатацією її в космічному просторі, порядок і правила обов'язкового страхування відповідальності щодо ризиків, пов'язаних із підготовкою до запуску космічної техніки на космодромі, запуском і експлуатацією її в космічному просторі.

3. Держфінпослуг протягом 2010 року розроблено такі законопроекти, проекти актів Президента України та Кабінету Міністрів України:

на виконання Програми економічних реформ на 2010-2014 роки „Заможне суспільство, конкурентноспроможна економіка, ефективна держава”, підпункту 5.2.1 пункту 5.2 плану-графіка реформ за напрямком „Реформа фінансового сектора”, затвердженого Віце-прем'єр-міністром України С.Л.Тігіпком від 19.07.10, та пункту 53 Орієнтовного плану законопроектних робіт на 2010 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.06.10 № 1231-р розроблено проект Закону України **"Про внесення змін до деяких законів України (щодо регулятивних зборів у сфері регулювання ринків фінансових послуг)"**, який спрямований на створення умов для кваліфікованого та ефективного нагляду за учасниками ринків небанківських фінансових послуг шляхом впровадження найбільш поширеної міжнародної практики створення умов для належного фінансування Держфінпослуг, а саме, запровадження спеціальних зборів, що сплачуються фінансовими установами, за здійснення Держфінпослуг регулювання та нагляду за відповідними фінансовими ринками;

на виконання Програми економічних реформ на 2010-2014 роки „Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”, пункту 3.6 плану-графіка реформ за напрямком „Реформа фінансового сектора”, затвердженого Віце-прем'єр-міністром України С.Л.Тігіпком від 19.07.10, Державної програми економічного і соціального розвитку України на 2010 рік, затвердженої Законом України від 20.05.10 № 2278-VI, Плану заходів на 2009 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 10.12.08 № 1077, Указу Президента України від 09.02.04 № 175 „Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам та корупції”, рішення Ради національної безпеки та оборони України від 16.02.07 „Про заходи щодо запобігання непродуктивному впливу капіталів за межі України”, введеного в дію Указом Президента України від 17.03.07 № 216 розроблено проект Закону України **“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання ринків фінансових послуг”** (внесений Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України, реєстраційний номер 7511 від 23.12.10), яким передбачається надання можливості органам, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, повноважень щодо посилення контролю за ринком фінансових послуг. Прийняття законопроекту сприятиме зменшенню рівня відмивання коштів та вивезення їх за кордон шляхом використання ринку фінансових послуг, запобіганню можливому рейдерству щодо фінансових установ, встановленню нормативних вимог щодо бездоганної ділової репутації засновників та керівників фінансових установ, запобіганню використанню доходів, одержаних злочинним шляхом, для заснування фінансових установ;

на виконання Програми економічних реформ на 2010-2014 роки „Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”, підпункту 5.2.18 пункту 5.2 плану-графіка реформ за напрямком „Реформа фінансового сектора”, затвердженого Віце-прем'єр-міністром України С.Л.Тігіпком від 19.07.10, та пункту 53 Орієнтовного плану законопроектних робіт на 2010 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.06.10 № 1231-р, розроблено проект Закону України **“Про внесення змін до деяких законів України”** з метою надання органам, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, можливості здійснення державного регулювання ринків фінансових послуг, оперативно та адекватно реагуючи на економічні виклики. Особливої актуальності це питання набирає в умовах фінансових криз, у випадку загрози різкого погіршення стану фінансових ринків та створення бар'єрів для недопущення такого погіршення.

Законопроектом передбачається скасування вимоги погодження окремих нормативно-правових актів щодо ринків фінансових послуг зі спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань державної

регуляторної політики, як це передбачено Законом України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Разом з тим, з метою збереження прозорості прийняття рішень органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, врахування громадської думки, норми проекту закону спрямовані на забезпечення дотримання механізму, що передбачає збалансованість інтересів усіх зацікавлених сторін та врахування думки громадськості шляхом процедури оприлюднення проектів актів Держфінпослуг та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, що мають ознаки регуляторного акта, в тому числі тих, які пропонується не погоджувати зі спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань державної регуляторної політики. При цьому пропонується встановити мінімальний строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції;

на виконання Державної програми економічного і соціального розвитку України на 2010 рік (Антикризова програма), затвердженої Законом України від 20.05.10 № 2278-VI, та у зв'язку з необхідністю наблизити умови введення інституту тимчасової адміністрації в небанківських фінансових установах до світової практики та гармонізувати їх із законодавством про банки та банківську діяльність Держфінпослуг розроблено проект Закону України ***"Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо застосування тимчасових адміністрацій як інструменту відновлення платоспроможності небанківських фінансових установ)"***;

на виконання Плану заходів щодо реалізації Концепції захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.01.10 № 135-р, розроблено проект Закону України ***"Про внесення змін до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг"*** з метою створення правових основ для забезпечення захисту інтересів споживачів фінансових послуг шляхом застосування заходів впливу за порушення законодавства про захист прав споживачів на ринках небанківських фінансових послуг, вдосконалення механізму застосування санкцій до небанківських фінансових установ за такі порушення, встановлення відповідальності за ненадання споживачеві фінансових послуг необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про умови надання фінансових послуг, надання якої вимагається законом;

на виконання Плану заходів щодо реалізації Концепції захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.01.10 № 135-р, розроблено проект Закону України ***"Про внесення змін і доповнень до деяких законів України щодо реклами у сфері фінансових послуг"*** з метою законодавчого запровадження ефективних механізмів щодо запобігання фактам поширення недобросовісної реклами на ринках фінансових послуг, зокрема, банківських, страхових, інвестиційних послуг, послуг у сфері накопичувального пенсійного забезпечення та інших послуг, визначених Законом України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків

фінансових послуг”, та збільшення рівня захисту прав споживачів фінансових послуг. Пропонується визначити заборону поширення інформації, що містить неправдиві відомості про діяльність у сфері фінансових послуг, а також визначити, яка реклама у сфері фінансових послуг вважається недобросовісною. Окрім цього, вносяться доповнення до положень, які встановлюють відповідальність та визначають порядок застосування заходів впливу за порушення законодавства про рекламу у сфері фінансових послуг;

на виконання Плану заходів щодо реалізації Концепції захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.01.10 № 135-р, розроблено проект Закону України ***"Про внесення змін до деяких законів України (щодо захисту прав споживачів фінансових послуг)"*** з метою визначення поняття „споживач фінансових послуг”, „споживчий кредит” та запровадження вимог до тексту договору про надання фінансової послуги, який має бути чітким, конкретним та зрозумілим, а у випадку наявності протиріч у тлумаченні умов договору про надання фінансової послуги такі умови мають тлумачитись на користь споживача фінансової послуги та має бути передбачене право споживача щодо відкликання згоди на укладання договору;

з метою встановлення в Законі України „Про страхування” виду добровільного страхування сільськогосподарської продукції, у тому числі страхування посівів та врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, а також сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, риби та інших водних живих ресурсів і тваринницької продукції розроблено проект Закону України ***"Про внесення змін до Закону України "Про страхування (щодо страхування сільськогосподарської продукції)"***;

на виконання Указу Президента України від 10.11.09 № 912 "Про заходи щодо вдосконалення інвестиційної діяльності в Україні" розроблено проект Закону України ***"Про внесення змін до деяких законів України (щодо забезпечення пенсійних активів)"*** з метою забезпечення пенсійних активів, що розміщені на депозитних рахунках або знаходяться на зберіганні в банках, у випадку введення в такому банку мораторію на задоволення вимог кредиторів;

з метою узгодження Закону України „Про страхування” із Законом України „Про акціонерні товариства” та для вдосконалення державного регулювання діяльності страхових компаній, ринкових засад їхньої діяльності, посилення захисту прав та інтересів страхувальників шляхом забезпечення більшої прозорості діяльності страховиків та забезпечення сталого розвитку страхового ринку, адаптації українського законодавства до європейської практики та вимог європейського законодавства розроблено проект Закону України ***"Про внесення змін до статті 2 Закону України "Про страхування"***;

на виконання Указу Президента України від 10.11.09 № 912 „Про заходи щодо вдосконалення інвестиційної діяльності в Україні” розроблено проект Закону України ***"Про внесення змін до статті 3 Закону України "Про податок на додану вартість (щодо уточнення операцій, які не є об'єктом оподаткування)"*** з метою зрівняння в правах банківських фінансових установ, страхових компаній та адміністраторів недержавних пенсійних фондів як суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення;

з метою реалізації Закону України від 18.05.10 № 2258-VI „Про внесення змін до Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” розроблено проект Закону України ***"Про внесення зміни до статті 40 Закону України "Про страхування"***, який спрямовано на врегулювання проблемних питань, що виникають у центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу при здійсненні ним фінансового моніторингу та зменшення кількості випадків порушень законодавства в сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом;

на виконання Указів Президента України від 09.12.10 № 1085 „Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади”, від 24.12.10 № 1199 „Деякі питання організації роботи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади” розроблено проект Указу Президента України ***"Про Положення про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України"*** та проект постанови Кабінету Міністрів України ***"Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2010 р. №157"*** з метою систематизації завдань, функцій та прав Держфінпослуг та приведення Положення про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України у відповідність до Конституції України та чинного законодавства;

на виконання підпункту 1 пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України „Про затвердження плану заходів на 2009 рік щодо вдосконалення нормативно-правових актів у сфері фінансування будівництва житла” від 03.09.09 № 1043-р розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України ***"Про затвердження Порядку та правил обов'язкового страхування предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування"***, яким передбачено встановлення порядку та правил обов'язкового страхування предмета іпотеки, які убезпечать іпотекодержателів та іпотекодавця, а також інших кредиторів іпотекодавця від можливих майнових втрат, від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування предмета іпотеки;

проект постанови Кабінету Міністрів України ***"Про затвердження Порядку передачі фонду фінансування будівництва або фонду операцій з нерухомістю в управління іншій фінансовій установі за рішенням суду"*** розроблено з метою врегулювання питання порядку передачі фонду фінансування будівництва або фонду операцій з нерухомістю в управління

іншій фінансовій установі за рішенням суду, збільшення можливостей для захисту законних прав та інтересів довіритель фондів фінансування будівництва та власників сертифікатів фондів операцій з нерухомістю;

проект постанови Кабінету Міністрів України **"Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 11 липня 2002 року № 1000"** розроблено з метою приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність до норм Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення механізмів державного регулювання ринку сільськогосподарської продукції” стосовно виключення пункту 11 статті 7 Закону України „Про страхування”, яким передбачався такий вид обов'язкового страхування, як страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень державними сільськогосподарськими підприємствами, врожаю зернових культур і цукрових буряків сільськогосподарськими підприємствами всіх форм власності;

з метою вдосконалення організації медичного страхування іноземців та осіб без громадянства розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України **"Про утворення державного підприємства "Асистанс-Сервіс"**;

для визначення розмірів страхових платежів за міжнародними договорами "Зелена картка" розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України **"Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 січня 2005 р. № 5 "Про затвердження розмірів страхових платежів за договорами міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів"**;

проект постанови Кабінету Міністрів України **"Про внесення змін до Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу об'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами"** розроблено для вдосконалення державного регулювання діяльності ломбардів, нормативної бази з регулювання діяльності ломбардів з надання фінансових послуг та встановлення такого визначення поняття ломбарду, що відповідає суті ломбардних послуг, а саме надання фінансових кредитів під заклад майна;

відповідно до Закону України від 18.03.04 № 1629-IV „Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу” Держфінпослуг розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України **" Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1996 року № 1523"** з метою приведення Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.96 № 1523, у відповідність до законодавства Європейського Союзу, забезпечення захисту страхувальників від збитків унаслідок професійних помилок страхових посередників та унеможливлення зловживання на ринку посередницьких послуг у страхуванні;

протягом 2010 року Держфінпослуг продовжила роботу з доопрацювання та погодження проекту розпорядження Кабінету Міністрів України **"Про схвалення Стратегії розвитку небанківського фінансового сектора України до 2015 року"**, яка визначає основні проблеми та пріоритетні напрями державної політики на середньострокову перспективу, формулює головні завдання та комплекс ключових заходів правового та інституційно-організаційного характеру, спрямованих на розбудову конкурентоспроможного небанківського фінансового ринку як складової фінансової системи з урахуванням національних інтересів та соціально-економічних потреб країни;

проект розпорядження Кабінету Міністрів України **"Про внесення змін до Концепції розвитку системи кредитної кооперації"**, відповідно до якого передбачається прийняття Концепції розвитку системи кредитної кооперації в новій редакції. Проектом визначаються стратегічні напрями державної політики у сфері кредитної кооперації та передбачається внесення до чинного законодавства змін, необхідних для посилення фінансової стабільності кредитних спілок, захисту законних прав та інтересів членів кредитних спілок;

проект розпорядження Кабінету Міністрів України **"Про затвердження плану заходів з метою підтримки подальшого розвитку системи кредитної кооперації"** розроблено з метою поліпшення ситуації на ринку кредитної кооперації, у тому числі, шляхом стабілізації діяльності кредитних спілок та забезпечення повернення вкладів (депозитів) їхнім членам, удосконалення пруденційного нагляду за кредитними спілками, розроблення механізму інформування громадськості про діяльність небанківських фінансових установ, можливостей та ризиків системи кредитної кооперації, мінімізації впливу на діяльність кредитних спілок кризових явищ, що можуть виникнути в майбутньому;

на виконання Плану заходів щодо реалізації Концепції захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.01.10 № 135-р, розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України **"Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми інформування громадськості про діяльність небанківських фінансових установ і ризику та переваги, пов'язані з наданням ними фінансових послуг"**, який дозволить визначитися з державним замовником державної цільової програми, здійснити загальне керівництво і контроль за її розробленням, а також забезпечити виконання передбачених заходів стосовно інформування населення щодо стану небанківського фінансового сектора та перспектив його розвитку, діяльності небанківських фінансових установ, ризиків та переваг, пов'язаних із наданням ними фінансових послуг;

проект розпорядження Кабінету Міністрів України **"Про схвалення Концепції розвитку системи страхування сільськогосподарської продукції в Україні"** розроблено з метою реформування та застосування більш ефективних засобів управління ризиками у сфері страхування

сільськогосподарської продукції, зокрема переходу від нинішньої непрозорої практики прямої допомоги постраждалим сільгосптоваровиробникам від стихійного лиха, обсяги якої не піддаються прогнозуванню і механізм розподілу якої є вкрай неефективним, до чіткої і прогнозованої політики побудови системи страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою та максимального використання можливостей страхового ринку.

Також Держфінпослуг брала участь як співвиконавець у розробленні проекту Закону України **"Про внесення змін до деяких Законів України (щодо нагляду на консолідованій основі)"** (внесений Національним банком України до Верховної Ради України, реєстраційний номер 7399 від 24.11.10) з метою вдосконалення підходу до здійснення державного нагляду на ринку фінансових послуг шляхом упровадження нагляду на консолідованій основі за групами, до складу яких входять фінансові установи, у тому числі банки, забезпечення стабільності фінансової системи та посилення захисту інтересів вкладників банків та інвесторів фінансових установ.

3.2. Нормотворча робота

3.2.1 Нормативно-правові акти, прийняті Держфінпослуг та зареєстровані у Міністерстві юстиції України.

З питань загального характеру

Розпорядження Держфінпослуг від 12.08.10 № 652 **"Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України (щодо встановлення вимог до керівників фінансових установ)"**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 09.09.10 за № 791/18086, розроблено на виконання пункту 3 Прикінцевих положень Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”, з метою приведення Професійних вимог до керівників та головних бухгалтерів фінансових установ, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 13.07.04 № 1590, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 02.08.04 за № 955/9554, та Кваліфікаційних вимог до членів рад недержавних пенсійних фондів та фахівців з питань адміністрування недержавних пенсійних фондів, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 27.11.03 № 137, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16.12.03 за № 1164/8485, у відповідність до цього Закону.

Внесені зміни забезпечують:

- виконання вимог законодавства щодо приведення нормативно-правових актів Держфінпослуг у відповідність до норм Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”, який набрав чинності з 21.08.10;

- вдосконалення державного регулювання в частині додержання керівниками фінансових установ професійних та кваліфікаційних вимог, встановлених законодавством;

- недопущення до керівництва фінансовими установами осіб, які не відповідають професійним та кваліфікаційним вимогам, включаючи випадки непідтвердження бездоганної ділової репутації та наявності не погашеної або не знятої в установленому законом порядку судимості за корисливі злочини або тероризм.

Розпорядження Держфінпослуг від 04.11.10 № 832 *„Про затвердження Змін до Положення про навчання, перепідготовку, підвищення кваліфікації та складання екзаменів особами, які провадять діяльність на ринках фінансових послуг”*, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 23.11.10 за № 1164/18459, розроблено відповідно до пункту 12 частини першої статті 36 Закону України „Про страхування”, згідно з яким до основних функцій Держфінпослуг віднесено, зокрема, проведення і координацію у визначеному законодавством порядку навчання, підготовки і перепідготовки кадрів та встановлення кваліфікаційних вимог до осіб, які провадять діяльність на страховому ринку, організацію нарад, семінарів, конференцій з питань страхової діяльності.

Метою прийняття розпорядження є впорядкування навчання аварійних комісарів, які повинні відповідати кваліфікаційним вимогам, та забезпечення якості навчання.

З прийняттям нормативно-правового акта забезпечено єдиний підхід щодо порядку проведення навчання осіб, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг та повинні відповідати кваліфікаційним вимогам, встановленим Держфінпослуг.

З метою приведення власних нормативних-правових актів у відповідність із Законом України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму” від 18.05.10 № 2258-VI та вдосконалення нормативно-правової бази у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, Держфінпослуг прийнято розпорядження від 11.11.10 № 857, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 01.12.10 за № 1208/18503, яким затверджено *Положення про застосування запобіжних заходів щодо країн, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму”*.

Розпорядження спрямоване на визначення процедур застосування суб'єктами первинного фінансового моніторингу запобіжних заходів щодо країн (територій), які не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

З метою вирішення питання реалізації вимог Податкового кодексу України та забезпечення додержання податковими агентами (страховими організаціями, адміністраторами недержавних пенсійних фондів, фондами

банківського управління) та фізичними особами, у тому числі фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності – платниками податків вимог Податкового кодексу України, Держфінпослуг було прийняте розпорядження від 24.12.10 № 997 **„Про затвердження Порядку застосування підпунктів 165.1.27 та 165.1.28 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу України щодо страхових виплат, страхових відшкодувань, викупних сум та пенсійних виплат, отримуваних платником податку за договорами страхування, недержавного пенсійного забезпечення, пенсійного вкладу та довірчого управління”**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 13.01.11 за № 47/18785.

Розпорядженням передбачається визнання таким, що втратило чинність, розпорядження Держфінпослуг від 18.11.03 № 126 **„Про затвердження Порядку застосування підпунктів 4.3.32 та 4.3.33 пункту 4.3 статті 4 Закону України „Про податок з доходів фізичних осіб” щодо страхових виплат, страхових відшкодувань, викупних сум та пенсійних виплат, отримуваних платником податку за договорами страхування, недержавного пенсійного забезпечення та пенсійного вкладу**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 08.01.04 за № 1/8600.

У сфері забезпечення діяльності страхового ринку

З метою уникнення правових колізій у процесі регулювання страхового ринку, удосконалення регулювання відносин у сфері обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, позитивного впливу на платоспроможність і фінансову стійкість страховиків, посилення роботи страхового нагляду та сприяння захисту інтересів страхувальників, Держфінпослуг прийнято розпорядження від 20.05.10 № 422 **“Про затвердження Змін до Правил формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя”**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 10.06.10 за № 373/17668.

Внесені зміни узгоджують Правила формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджені розпорядженням Держфінпослуг від 17.12.04 № 3104, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10.01.05 за № 19/10299, з вимогами постанови Кабінету Міністрів від 23.07.08 № 671 **„Про затвердження Порядку розрахунку резервів незароблених премій, що проводиться за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”**.

Метою державного регулювання є здійснення операційно-методичного забезпечення проведення актуарних розрахунків та встановлення правил формування, обліку і розміщення страхових резервів відповідно до вимог статті 36 Закону України **„Про страхування”**.

З метою вдосконалення системи ліцензування страхової діяльності, впорядкування здійснення страхової діяльності, чіткого віднесення страхування конкретних об'єктів від характерних для них ризиків до певного виду добровільного страхування, Держфінпослуг прийнято розпорядження від 09.07.10 № 565 **„Про затвердження Характеристики та класифікаційних ознак видів добровільного страхування”**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 16.11.10 за № 1119/18414. Розпорядження прийнято на виконання вимог частини п'ятої статті 6 Закону України „Про страхування”, відповідно до якої характеристику та класифікаційні ознаки видів добровільного страхування визначає Держфінпослуг. Цим нормативно-правовим актом встановлений зміст видів добровільного страхування, що передбачені частиною четвертою статті 6 Закону України „Про страхування”, який відображає предмет та об'єкти страхування, рід небезпек (ризиків) для цих об'єктів та їх наслідки, які є характерними для кожного з видів страхування.

Розпорядження Держфінпослуг від 09.07.10 № 566 **„Про деякі питання здійснення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 16.08.10 за № 689/17984, розроблено для вдосконалення регулювання правовідносин, пов'язаних із провадженням діяльності страховиків з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, з метою посилення державного регулювання діяльності страхових компаній та підвищення їх платоспроможності.

Метою державного регулювання є вдосконалення державного регулювання діяльності страхових компаній з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, а також посилення захисту майнових прав та інтересів страхувальників.

Внесені зміни забезпечують:

- встановлення обов'язкових лімітів відповідальності страховика за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, базового страхового платежу за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та коригуючих коефіцієнтів;

- внесення змін до Ліцензійних умов провадження обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;

- затвердження Положення про єдину централізовану базу даних щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Розпорядження Держфінпослуг від 09.07.10 № 566 **„Зміни до Ліцензійних умов провадження обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”**,

zareєстроване в Міністерстві юстиції України 16.08.10 за № 690/17985, розроблено відповідно до пунктів 1 та 3 частини першої статті 28 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” з метою вдосконалення державного регулювання страхової діяльності.

Внесені зміни дозволяють:

- уточнити перелік документів, що подаються заявником із заявою про видачу ліцензії;
- посилити вимоги до змісту документів, що подаються заявником для отримання ліцензії;
- встановити додаткові вимоги до страховика щодо платоспроможності;
- встановити додаткові вимоги до страховика щодо процедури врегулювання страхових випадків;
- встановити додаткові вимоги до аудиторських висновків, які подаються страховиком;
- оптимізувати роботу з пакетами документів щодо ліцензування страхової діяльності, які надходять до Держфінпослуг, з метою унеможливлення їх підміни та підробки, що сприятиме захисту прав суб'єктів господарювання;
- вдосконалити підстави для зупинення (обмеження) дії та анулювання ліцензії.

Держфінпослуг прийнято розпорядження від 09.07.10 № 566, яким затверджено ***Положення про єдину централізовану базу даних щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів***, zareєстроване в Міністерстві юстиції України 16.08.10 за № 691/17986. Метою створення єдиної централізованої бази даних щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів є накопичення відомостей про чинні та припинені договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, страхові випадки, що мали місце, транспортні засоби та їхніх власників для організації обміну інформацією про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності та контролю за його здійсненням.

З метою встановлення порядку засвідчення довідок про перестрахове відшкодування (виплату) за договором перестраховання, укладеним з перестраховальником-нерезидентом, Держфінпослуг прийнято розпорядження від 09.07.10 № 568 ***„Про затвердження Порядку засвідчення довідок про перестрахове відшкодування (виплату) за договором перестраховання, укладеним з перестраховальником-нерезидентом”***, zareєстроване в Міністерстві юстиції України 28.07.10 за № 568/17863.

Метою державного регулювання є встановлення єдиного порядку засвідчення довідок про перестрахове відшкодування (виплату) за

договорами перестраховування, укладеними з перестраховальниками-нерезидентами.

Із впровадженням передбачених розпорядженням змін страховики, страхові та перестрахові брокери-нерезиденти (страхові та перестрахові брокери-нерезиденти, які провадять діяльність через постійні представництва в Україні), страхові та перестрахові брокери резиденти надаватимуть для засвідчення довідки про перестрахове відшкодування (виплату) за договорами перестраховування, укладеними з перестраховальниками-нерезидентами.

З метою приведення власних нормативних-правових актів у відповідність до пункту 17.5 статті 17 Закону України „Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”, Держфінпослуг прийнято розпорядження від 20.07.10 № 587 **„Про визнання такими, що втратили чинність, деяких підпунктів розпорядження Держфінпослуг від 19.06.2007 № 7495 "Про затвердження зразка і технічного опису спеціального знака, що видається страхувальнику при укладенні договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, та порядку його заповнення і використання”**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 04.08.10 за № 610/17905.

У зв'язку з необхідністю приведення нормативно-правових актів Держфінпослуг у відповідність до вимог чинного законодавства, виникла потреба прийняти розпорядження Держфінпослуг від 04.11.10 № 834 **„Про визнання таким, що втратило чинність, розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 09.07.2009 № 542”**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26.11.10 за № 1185/18480.

Розпорядження Держфінпослуг від 09.07.09 № 542 „Про затвердження Положення про Будівельний страховий пул” необхідно було визнати таким, що втратило чинність на підставі статті 13 Закону України „Про страхування” (із внесеними змінами Законом України від 29.06.10 № 2367-VI), відповідно до якого виключено положення щодо того, що страховики, які мають дозвіл на страхування будівельних ризиків, зобов'язані утворити Будівельний страховий пул, який підлягає державній реєстрації як юридична особа та утримується за рахунок коштів страховиків, а Положення про Будівельний страховий пул затверджується Держфінпослуг.

У сфері забезпечення діяльності кредитних установ

З метою усунення розбіжностей у законодавстві з питань державного регулювання діяльності бюро кредитних історій та направлення на формування єдиного підходу в регулюванні правовідносин, пов'язаних із провадженням діяльності з надання фінансових послуг, здійснення яких потребує відповідної ліцензії з метою вдосконалення державного регулювання діяльності кредитних бюро, яка підлягає ліцензуванню

відповідно до законодавства України, Держфінпослуг прийнято розпорядження від 29.07.10 № 618 *„Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності, пов'язаної із збиранням, обробленням, зберіганням, захистом, використанням інформації, яка складає кредитну історію”*, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 27.10.10 за № 990/18285.

Розпорядження Держфінпослуг від 21.10.10 № 786 *„Про внесення зміни до Положення про встановлення обмежень на суміщення діяльності фінансових установ з надання певних видів фінансових послуг”*, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 09.11.10 за № 1051/18346.

Внесені зазначеним актом зміни дозволяють отримати такі позитивні результати, як:

- усунення колізії норм права між Положенням про встановлення обмежень на суміщення діяльності фінансових установ з надання певних видів фінансових послуг та відповідними актами Кабінету Міністрів України в частині суміщення фінансовими установами – юридичними особами публічного права окремих видів фінансових послуг;

- зрозумілість механізму встановлення обмежень на суміщення діяльності фінансових установ із надання певних видів фінансових послуг;

- сприяння виконанню фінансовими установами – юридичними особами публічного права загальнодержавних програм, затверджених відповідними актами Кабінету Міністрів України.

Розпорядження Держфінпослуг від 16.12.10 № 972 *„Про затвердження Переліку питань для здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) з урахуванням ступенів ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної із збиранням, обробленням, зберіганням, захистом і використанням інформації, що складає кредитну історію, та уніфікованої форми акта перевірки, який складається за результатами відповідних заходів”*, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19.01.11 за № 72/18810, прийнято з метою вдосконалення регулювання діяльності, пов'язаної зі збиранням, обробленням, зберіганням, захистом і використанням інформації, що складає кредитну історію відповідно до Закону України „Про організацію формування та обігу кредитних історій”, постанови Кабінету Міністрів України від 15.04.09 № 353 *„Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної із збиранням, обробленням, зберіганням, захистом і використанням інформації, що складає кредитну історію, та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)”* з метою забезпечення реалізації вимог статті 5 Закону України „Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”. Розпорядження розроблено на виконання розпорядження Кабінету Міністрів

України від 27.01.10 № 153-р „Деякі питання здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)”.

З прийняттям розпорядження визначено перелік питань, що перевірятимуться під час здійснення планових заходів державного нагляду, а також затверджено типову форму акта, який складатиметься за результатами відповідних перевірок.

У сфері недержавного пенсійного забезпечення

З метою приведення власних нормативних-правових актів у відповідність до вимог статті 27 Закону України „Про недержавне пенсійне забезпечення” та Закону України від 01.07.10 № 2393-VI „Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення вимог до професійних учасників фондового ринку”, Держфінпослуг прийнято розпорядження від 16.12.10 № 968 **„Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Держфінпослуг”**, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 10.01.11 за № 19/18757.

Внесені зміни дозволяють оптимізувати роботу з пакетами документів щодо ліцензування діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів та внесення до Державного реєстру фінансових установ інформації про недержавні пенсійні фонди та адміністраторів недержавних пенсійних фондів, які надходять до Держфінпослуг, з метою недопущення вчинення корупційних діянь, що сприятиме захисту прав суб’єктів господарювання.

Дія акта поширюється на адміністраторів недержавних пенсійних фондів, які в установленому порядку отримують ліцензію на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів відповідно до Ліцензійних умов, та недержавні пенсійні фонди й адміністраторів недержавних пенсійних фондів, які в установленому порядку подають документи на внесення інформації до Державного реєстру фінансових установ згідно з відповідними нормативно-правовими актами Держфінпослуг.

У сфері забезпечення діяльності фінансових компаній

Розпорядження Держфінпослуг від 03.06.10 № 454 **„Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження діяльності із залучення коштів установників управління майном для фінансування об’єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю”**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 01.07.10 за № 454/17749, розроблено на виконання вимог Закону України від 18.12.08 № 692-VI „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення фінансових механізмів здійснення інвестицій у будівництво житла” щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим законом.

Метою прийняття розпорядження є вдосконалення регулювання діяльності з надання фінансових послуг у сфері фінансування будівництва житла через небанківські фінансові установи – управителі фондів фінансування будівництва та/або фондів операцій з нерухомістю.

Прийняття цього розпорядження є необхідним для забезпечення однозначного розуміння законодавства у сфері фінансування будівництва житла з використанням недержавних коштів, залучених від фізичних та юридичних осіб в управлінні.

Внесені зміни сприяють:

- виконанню вимог Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення фінансових механізмів здійснення інвестицій у будівництво житла” щодо приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим законом;

- виконанню вимог Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” щодо напрямів державного регулювання фінансових установ та покладених на Держфінпослуг завдань у межах її компетенції та наданих повноважень;

- посиленню захисту прав споживачів – довірителів ФФБ та/або ФОН, які є інвесторами житлового будівництва;

- пом’якшенню вимог до критеріїв і нормативів діяльності управителя в умовах кризи з метою зменшення негативних явищ на ринку фінансування будівництва житла;

- зменшенню вимоги до розміру оперативного резерву та визначення механізму його поповнення;

- узагальненню застосування норм законодавства України з питань фінансових послуг і ринків, розробленню і внесенню пропозицій для його вдосконалення з метою забезпечення прозорості операцій з фінансовими активами.

3.2.2 Проекти нормативно-правових актів, розроблених і оприлюднених Держфінпослуг

З метою виконання норми пункту 2 Типового положення про організацію діяльності аварійних комісарів з урахуванням змін, внесених постановою Кабінету Міністрів України від 27.10.10 № 981 „Деякі питання діяльності аварійних комісарів”, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Кваліфікаційних вимог до осіб, які здійснюють діяльність з визначення причин настання страхового випадку та розміру збитків (аварійних комісарів)”**.

Основними цілями розробки зазначеного регуляторного акта є встановлення кваліфікаційних вимог до аварійних комісарів, яким вони повинні відповідати для отримання права на здійснення діяльності з визначення причин настання страхового випадку та розміру збитків за певним напрямом діяльності (у страхуванні врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, сільськогосподарських тварин, транспорту, цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів тощо).

З прийняттям регуляторного акта буде забезпечений єдиний підхід щодо встановлення Держфінпослуг кваліфікаційних вимог, включаючи

кваліфікаційний мінімум, до осіб, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг.

З метою вдосконалення нагляду за страховою діяльністю, зокрема уникнення дублювання вимог щодо реєстрації договорів перестраховання в Держфінпослуг, розроблено проект розпорядження Держфінпослуг **„Про визнання таким, що втратило чинність, розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.06.05 № 4123”**.

Проект розпорядження розроблено відповідно до Закону України від 02.12.10 № 2756-VI „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України”, що передбачає внесення змін до статті 12 Закону України „Про страхування” та підпункту 2 пункту 10 Положення про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.10 № 157, з метою вдосконалення державного регулювання страхової діяльності.

З метою позитивного впливу на ефективність діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг та їхню ділову репутацію Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження змін до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.03 № 188 „Про встановлення плати за видачу ліцензій”**.

Мета внесення змін полягає у зміні розміру плати за видачу ліцензії на провадження діяльності кредитної спілки (об'єднаної кредитної спілки), у встановленні розміру одноразової плати за видачу ліцензій, що збільшить надходження до Державного бюджету України, а також сприятиме підвищенню якості здійснення процедури ліцензування та реєстрації документів.

З метою вдосконалення здійснення фінансового моніторингу проектом розпорядження Держфінпослуг **„Про внесення змін до Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами”** пропонується у програмі здійснення фінансового моніторингу розширити перелік заходів та покращити їх зміст відповідно до міжнародних стандартів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Проект розпорядження Держфінпослуг **„Про затвердження Порядку реєстрації договорів перестраховання”** розроблено відповідно до Закону України від 02.12.10 № 2756-VI "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України", що передбачає внесення змін до статті 12 Закону України "Про страхування" щодо реєстрації договорів перестраховання.

Прийняття розпорядження дозволить Держфінпослуг контролювати діяльність з укладання договорів перестраховання як із перестраховиками-резидентами, так і з нерезидентами, відповідно до вимог Закону України

„Про страхування” щодо реєстрації договорів перестраховання з метою відслідковування схемних операцій.

Проект розпорядження Держфінпослуг **„Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження страхової діяльності”** встановлює вимогу щодо прошиття пакета документів при подачі заяви на отримання ліцензій на здійснення страхової діяльності.

З метою визначення єдиних умов та порядку сертифікації осіб на право здійснення тимчасової адміністрації відповідного виду фінансових установ Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Змін до Положення про порядок сертифікації осіб на право здійснення тимчасової адміністрації фінансових установ”**.

З метою встановлення відповідальності за ненадання страховиком до Держфінпослуг аудиторського висновку за результатами додаткової аудиторської перевірки, передбаченої пунктом 2 частини першої статті 37 Закону України „Про страхування”, та запобігання порушенням законодавства на ринках фінансових послуг, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України щодо проведення додаткової обов'язкової аудиторської перевірки страховика”**.

З метою формування єдиного підходу в регулюванні правовідносин, пов'язаних із провадженням діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг для вдосконалення державного регулювання діяльності кредитних спілок, яка підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства України, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг”**.

Метою розробки розпорядження є вплив на ефективність провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг та їхню ділову репутацію як суб'єктів господарювання шляхом конкретизації поняття „залучені кошти” та доповнення відповідних розділів Ліцензійних умов уточнюючими пунктами для уникнення неоднозначності в трактуванні вимог до заявника та до документів, що подаються кредитною спілкою для отримання ліцензій на здійснення певних видів фінансових послуг.

З метою врегулювання питання запровадження національної системи підготовки та сертифікації актуаріїв шляхом видачі свідоцтва на відповідність кваліфікаційним вимогам осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками, особам, які матимуть освіту за спеціальністю „актуарна та фінансова математика”, за умови наявності досвіду практичної роботи з актуарних розрахунків, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження змін до Кваліфікаційних вимог до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками ”**.

Розробка проекту розпорядження Держфінпослуг *„Про внесення змін до Порядку застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України штрафів за невиконання (неналежне виконання) вимог Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”* зумовлена необхідністю приведення у відповідність положень Порядку застосування Держфінпослуг штрафів за невиконання (неналежне виконання) вимог Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” із Законом України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму”.

Реалізація проекту розпорядження Держфінпослуг *„Про внесення змін до Порядку проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”* забезпечить уточнення обставин та питань, які включаються до програми проведення Держфінпослуг перевірок суб’єктів первинного фінансового моніторингу, що поряд із забезпеченням дотримання ними вимог законодавства на ринках фінансових послуг сприятиме зменшенню кількості порушень на ринках фінансових послуг.

З метою забезпечення єдиного підходу до складання аудиторського висновку щодо фінансової звітності та річних звітних даних фінансових установ, які відповідно до законодавства складають, оприлюднюють та подають фінансову звітність до Держфінпослуг, розроблено проект розпорядження Держфінпослуг *„Про затвердження Положення щодо підготовки аудиторських висновків, які подаються до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, при розкритті інформації фінансовими установами”*.

З метою врегулювання діяльності з адміністрування придбання в групах та забезпечення виконання вимог чинного законодавства щодо обов’язковості ліцензування з надання будь-яких фінансових послуг, що передбачають пряме або опосередковане залучення фінансових активів від фізичних осіб, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження *„Про віднесення операцій з адміністрування придбання в групах до фінансових послуг та затвердження Ліцензійних умов здійснення діяльності з адміністрування придбання в групах, що передбачає залучення грошових коштів від фізичних осіб”*.

З метою врегулювання питання формування частини математичного резерву, яка розраховується за так званими короткостроковими договорами страхування, що не містять ризику дожиття застрахованої особи, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження *„Про затвердження змін до Методики формування резервів із страхування життя”*.

Проект розпорядження Держфінпослуг *„Про затвердження Змін до Ліцензійних умов здійснення переказу коштів небанківськими*

фінансовими установами” розроблено з метою вдосконалення норм Ліцензійних умов здійснення переказу коштів небанківськими фінансовими установами, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 23.03.06 № 5523, відповідно до норм Законів України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, „Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, „Про внесення змін до Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”.

З метою узагальнення в одному документі більше 24 нормативно-правових актів Держфінпослуг, які регулюють діяльність з надання фінансових послуг, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Стандартів надання адміністративних послуг Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України”**.

Основними цілями розробки проекту розпорядження є підвищення рівня поінформованості суб'єктів господарювання, що мають на меті отримати адміністративну послугу Держфінпослуг, та сприяння заощадженню їхнього часу.

З метою вдосконалення законодавства в частині встановлення професійних вимог до осіб, які здійснюють керівництво фінансовою установою, у тому числі її відокремленими структурними підрозділами, та здійснюють ведення бухгалтерського обліку у фінансовій установі, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження змін до Професійних вимог до керівників та головних бухгалтерів фінансових установ”**.

З метою врегулювання питання порядку залучення до проведення перевірок, що здійснюються Держфінпослуг, зовнішніх експертів, які мають відповідну кваліфікацію та встановлення підстав для перевірки достовірності аудиторського висновку та річної фінансової звітності суб'єкта нагляду, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Змін до Правил проведення перевірок Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України”**.

З метою врегулювання відносин у сфері накладення адміністративних стягнень на фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності чи посадових осіб небанківських фінансових установ – суб'єктів нагляду Держфінпослуг та забезпечення додержання прав і свобод людини і громадянина при виконанні уповноваженими посадовими особами Держфінпослуг своїх службових обов'язків під час складання протоколів та розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також накладання адміністративних стягнень; запобігання порушенням законодавства на ринках фінансових послуг та їх припинення, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та накладення адміністративних стягнень за порушення законодавства про фінансові**

послуги в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України”.

Основними цілями розробки проекту розпорядження є визначення порядку оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, формування справ про адміністративні правопорушення, їх зберігання та обліку, оскарження і опротестування винесених постанов по справах про адміністративні правопорушення, а також виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

З метою запровадження ефективної системи управління ризиками, запобігання неплатоспроможності, забезпечення фінансової стійкості страховиків та захисту інтересів страхувальників, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Вимог до організації і функціонування системи управління ризиками у страховика та про внесення змін до Ліцензійних умов провадження страхової діяльності”.**

Цілями прийняття цього розпорядження є контроль за платоспроможністю, ліквідністю та прибутковістю страховика; запобігання банкрутству страховиків та системній кризі; виявлення підвищених ризиків у страховика, що дасть змогу прогнозувати наслідки та своєчасно реагувати на ринкову ситуацію; розвиток професійного рівня спеціалістів у страхуванні та фінансовій аналітиці; підготовка страховиків для подальшого впровадження пруденційних нормативів.

З метою вдосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг та подальшого наближення законодавства України у сфері страхування до законодавства Європейського Союзу Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України”.**

Запровадження норм розпорядження розширить можливості страховиків щодо залучення до розрахунку страхових тарифів та страхових резервів більшого кола фахівців з актуарних розрахунків, посилить відповідальність керівників страхових компаній за проведені розрахунки та наблизить здійснення страхової діяльності до міжнародно визнаних правил розвитку страхового ринку.

З метою вдосконалення державного регулювання в частині процесу внесення аудиторів до реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, та отримання ними свідоцтв про внесення до реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Змін до Порядку ведення реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ”.**

Регуляторним актом у додатках до Порядку ведення реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, буде виключено перелік фінансових установ, що надають послуги на ринках,

державне регулювання яких здійснює Держфінпослуг, та перелік аудиторських послуг, які надаються фінансовим установам; уточнений перелік документів, які повинен подавати аудитор до Держфінпослуг; спрощені процедури внесення змін до Реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, продовження строку дії свідоцтва про внесення до реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, видачі дубліката свідоцтва про внесення до реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ; уточнена інформація, яка повинна вноситися до реєстру, з урахуванням досвіду та виявлених проблем.

З метою вдосконалення регулювання діяльності страховиків-нерезидентів та перестраховиків-нерезидентів, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Вимог до рейтингу фінансової надійності (стійкості) страховиків-нерезидентів та перестраховиків-нерезидентів”**.

Розпорядженням передбачається затвердження Вимог до рейтингу фінансової надійності (стійкості) страховиків-нерезидентів та перестраховиків-нерезидентів та визнання такими, що втратили чинність, окремих регуляторних актів з цього питання. Вищезазначеним розпорядженням передбачено, що рейтинг фінансової надійності (стійкості) страховиків-нерезидентів та перестраховиків-нерезидентів на день укладення відповідного договору повинен відповідати рівню, не нижчому, ніж за класифікацією таких міжнародних рейтингових агентств:

"A.M.Best" (США) - "B";

"Moody's Investors Service" (США) - "Ba";

"Standard & Poor's" (США) - "BB";

"Fitch Ratings" (Великобританія) - "BB";

крім випадків негативного прогнозу таких рейтингів.

У разі прийняття розробленого Держфінпослуг розпорядження **„Про віднесення операцій з фінансовими активами до фінансових послуг та встановлення вимог до договорів”** деякі послуги, які відповідають усім критеріям фінансової послуги відповідно до законодавства, але не віднесені до певного виду фінансових послуг, будуть віднесені до відповідних фінансових послуг, а установи, що надають та/або мають намір надавати такі послуги, муситимуть набувати статусу фінансової установи відповідно до статті 5 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, відповідати вимогам до фінансових установ.

Метою розробки розпорядження є віднесення операцій з фінансовими активами, що відповідають критеріям фінансової послуги, до відповідних фінансових послуг; припинення практики застосування змішаних договорів, які вводять споживачів в оману та пов'язані із залученням фінансових активів від фізичних осіб.

Таким чином, буде вирішене питання захисту прав споживачів нових видів фінансових послуг.

З метою врегулювання порядку передачі страховиками їхніх прав і обов'язків, що виникли на підставі всіх або частини договорів страхування, укладених цими страховиками зі страхувальниками, одному або декільком новим страховикам на підставі договору про передачу страхового портфеля, та забезпечення захисту інтересів споживачів страхових послуг при такій передачі, Держфінпослуг розроблено проект розпорядження **„Про затвердження Положення про передачу страхового портфеля”**.

Реалізація розпорядження, поряд із забезпеченням дотримання страховиками вимог законодавства про страхову діяльність, сприятиме вдосконаленню процедур передачі ними прав та обов'язків за договорами страхування та забезпечить формування новими страховиками страхових резервів за переданими договорами страхування на тих же самих умовах, на яких їх зобов'язані сформувані та підтримувати первинні страховики.

На виконання доручення Секретаріату Кабінету Міністрів України від 11.01.10 № 75731/1/1-09 щодо пункту 2 Плану організації підготовки актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов ведення бізнесу в Україні”, Держфінпослуг було розроблено проект розпорядження **„Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України”**.

Розпорядження передбачає зміни до пунктів 4.4, 4.6 Розділу 4 Положення про видачу небанківській фінансовій установі – управителю дозволу на право прийняття на себе комерційних ризиків при створенні фонду фінансування будівництва виду Б та/або дозволу на право здійснення емісії сертифікатів фонду операцій з нерухомістю, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 29.07.04 № 1866, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.09.04 за № 1084/9683, та 4.5, 4.7 Розділу 4 Положення про видачу небанківським фінансовим установам дозволу на здійснення емісії іпотечних сертифікатів, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 27.05.05 № 4084, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.06.05 за № 691/10971. Розроблені зміни передбачають скорочення терміну розгляду документів дозвільного характеру з тридцяти календарних днів до десяти робочих днів.

З метою вдосконалення облікової та реструючої системи ломбарду більш економним для ломбарду шляхом та здійснення більш ефективного нагляду за операціями ломбарду при проведенні інспекційних перевірок Держфінпослуг було розроблено проект розпорядження Держфінпослуг **„Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України”**.

Прийняття регуляторного акта забезпечить:

вдосконалення державного регулювання в частині здійснення ефективного нагляду над проведеними операціями та укладеними договорами з надання фінансових послуг;

мінімізації витрат ломбарду при вдосконаленні обліку операцій без здійснення додаткових витрат на вдосконалення технічних вимог до діючої облікової та реєструючої системи;
недопущення проведення не облікованих операцій ломбардами.

Розділ IV. Нагляд за діяльністю фінансових установ та застосування заходів впливу. Захист інтересів споживачів фінансових послуг

Нагляд за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг Держфінпослуг здійснює шляхом проведення виїзних та безвиїзних планових або позапланових перевірок фінансових установ.

У зв'язку з неприйняттям Державного бюджету України на 2010 рік до 1 грудня 2009 року наказом Голови Держфінпослуг від 16.12.09 № 418 було затверджено план перевірок суб'єктів нагляду, за якими здійснює нагляд Держфінпослуг, на I квартал 2010 року.

При цьому, вид перевірок був визначений як комплексний, що включає в себе перевірку установи з питань дотримання вимог законодавства про фінансові послуги та дотримання вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Наказами Голови Держфінпослуг від 02.03.10 № 71 (зі змінами та доповненнями) та від 14.05.10 № 139 (зі змінами та доповненнями) було затверджено план перевірок суб'єктів нагляду, за якими здійснює нагляд Держфінпослуг, на II, III та IV квартали 2010 року.

Водночас, на вимогу правоохоронних органів, за результатами аналізу отриманої звітності, у зв'язку з надходженням скарг і звернень громадян та в інших випадках, передбачених законодавством, проводились позапланові перевірки.

Таким чином, упродовж 2010 року було здійснено 1144 перевірки піднаглядних установ, у тому числі, 531 планову перевірку та 613 позапланових перевірок. На вимогу правоохоронних органів проведено 22 спільні перевірки піднаглядних установ із залученням спеціалістів Держфінпослуг.

Інформація щодо проведеної інспекційної діяльності у 2010 році, у процентному співвідношенні, в розрізі фінансових установ, представлена на рисунку 1.

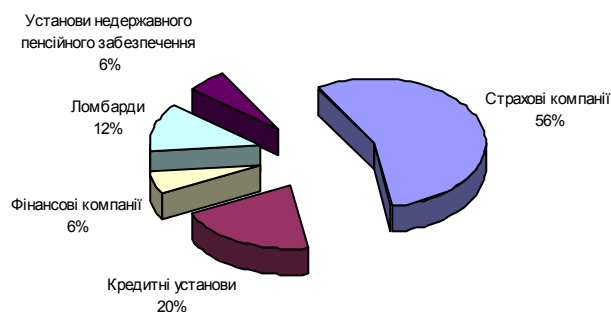

Рис. 1. Інспекційна діяльність у 2010 році

З метою оздоровлення фінансового стану фінансових установ та приведення їхньої діяльності у відповідність із вимогами законодавства про фінансові послуги, крім заходів впливу, які звичайно застосовуються Держфінпослуг, діяло 4 рішення про затвердження планів відновлення фінансової стабільності. Всього на розгляд до Держфінпослуг у 2010 році надавались проекти планів відновлення фінансової стабільності трьома фінансовими установами (кредитними спілками). Метою застосування такого заходу впливу є захист прав споживачів фінансових послуг.

У 2010 році Держфінпослуг вперше було застосовано такий захід впливу як примусова ліквідація шляхом подання відповідної заяви до суду стосовно кредитних спілок "Профіт-Центр 2004", "Лубно" та "Фінансово-кредитна компанія "Українські кредити". Практика застосування цього заходу впливу виявила необхідність удосконалення нормативно-правової бази. У зв'язку з цим Держфінпослуг у плані роботи на 2011 рік заплановано роботу над внесенням змін до відповідних норм законодавства.

У 2010 році Держфінпослуг призначено тимчасову адміністрацію в двох кредитних спілках – „Флагман” та „Перше кредитне товариство”, застосовано заходи впливу у формі вимоги скликання позачергових зборів учасників у 5 кредитних спілках. У процесі діяльності тимчасових адміністрацій було виявлено, що недосконалість нормативно-правової бази, яка регулює їхню діяльність, не дозволяє тимчасовій адміністрації повною мірою виконувати свої основні завдання.

З метою підвищення ефективності діяльності тимчасових адміністрацій на ринках небанківських фінансових послуг з урахуванням найкращого досвіду інших країн та банківського сектора України Держфінпослуг розпочала активну роботу над внесенням змін до законодавства, які дозволять суттєво удосконалити застосування інституту тимчасових адміністрацій, зокрема, як інструменту відновлення платоспроможності небанківської фінансової установи; забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг; розширення повноважень тимчасових адміністраторів; посилення відповідальності тимчасових адміністраторів; посилення

відповідальності осіб, які чинять супротив введенню тимчасової адміністрації.

Нагляд за діяльністю страхових компаній

Держфінпослуг протягом року було здійснено 645 перевірок страхових компаній, у тому числі 639 виїзних та 6 безвиїзних перевірок, за результатами яких було складено 865 актів перевірок. Складено 1259 актів про порушення законодавства, у тому числі за результатами аналізу звітних даних – 351 акт.

За результатами розгляду актів виїзних та безвиїзних перевірок, актів про порушення вимог законодавства (в тому числі щодо виявлених порушень законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом) до страхових компаній були застосовані такі заходи впливу:

- приписів про усунення порушень вимог законодавства – 1362;
- розпоряджень про усунення порушень вимог законодавства – 34;
- накладено штрафів – 512 на загальну суму 3037,7 тис. грн.;
- прийнято рішень про тимчасове зупинення дії ліцензій – 34;
- анулювання ліцензій, виключення з Державного реєстру фінансових установ та анулювання свідоцтва про реєстрацію фінансової установи – 18.

Також за результатами аналізу звітних даних було складено 5 актів щодо порушення вимог чинного законодавства страховими та/або перестраховими брокерами. За результатами проваджень у справах до страхових та/або перестрахових брокерів було застосовано 2 приписи про усунення порушень вимог чинного законодавства та було прийнято 3 рішення про анулювання свідоцтва та виключення з Державного реєстру страхових та перестрахових брокерів.

До основних порушень, які були виявлені в ході проведених перевірок звітності страхових компаній, належать:

– неподання або несвоєчасне подання до Держфінпослуг звітності, що є порушенням вимог статті 14 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та пункту 2.5 Порядку складання звітних даних страховиків, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 03.02.04 № 39, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.04.04 за № 517/9116 (у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 15.09.05 № 4619);

– порушення вимог статей 30 та 31 Закону України „Про страхування”, що стосуються платоспроможності, формування та розміщення коштів страхових резервів;

– порушення вимог Ліцензійних умов провадження страхової діяльності, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 28.08.03 № 40, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15.09.03 за № 805/8126;

– порушення вимог Ліцензійних умов провадження обов’язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від

23.12.04 № 3178, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.12.04 за № 1654/10253;

– порушення вимог Правил розміщення страхових резервів зі страхування життя, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 26.11.04 № 2875, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.12.04 за № 1626/10225;

– порушення вимог Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 08.10.09 № 741, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18.11.09 за № 1099/17115;

– порушення пункту 6.12 Положення про застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України заходів впливу, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 13.11.03 № 125, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03.12.03 за № 1115/8436, у частині обов'язковості виконання особами вимог рішення про застосування заходів впливу після набрання ним чинності та вимог пункту 2.2 розділу 2 Положення в частині обов'язку страховика письмово повідомити Держфінпослуг про виконання (невиконання) вимог розпорядження (припису) у визначений у розпорядженні (приписі) термін.

До найбільш поширених порушень, які були виявлені в ході інспекційної діяльності та проведених перевірок страховиків, належать порушення:

- пункту 3 частини першої статті 20 та частини першої статті 25 Закону України „Про страхування” щодо невиконання страховиком обов'язку при настанні страхового випадку здійснити страхову виплату або виплату страхового відшкодування в передбачений договором строк та несплати страхувальнику неустойки за несвоєчасне здійснення страхової виплати;

- пункту 2.15 та пункту 2.16 розділу 2 Ліцензійних умов провадження страхової діяльності, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.08.03 №40, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15.09.2003 за №805/8126, щодо невиконання зобов'язань страховиком дотримуватись обов'язків, визначених статтею 20 та статтею 25 Закону України „Про страхування”;

- пункту 37.1 статті 37 Закону України „Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” щодо невиконання страховиком обов'язку здійснити виплату страхового відшкодування протягом одного місяця з дня отримання страховиком визначених у статті 35 цього закону документів;

- пункту 37.2 статті 37 Закону України „Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” щодо невиконання страховиком обов'язку за кожен день прострочення виплати страхового відшкодування з вини страховика або МТСБУ особі, яка має право на отримання такого відшкодування, сплатити

пеню з розрахунку подвійної облікової ставки Національного банку України, яка діє в період, за який нараховується пеня.

Нагляд за діяльністю кредитних установ

Держфінпослуг протягом року було здійснено 217 виїзних перевірок кредитних установ, за результатами яких було складено 326 актів перевірок. Складено 1105 актів про порушення законодавства, у тому числі за результатами аналізу звітних даних 604 акти.

За результатами розгляду актів перевірок та актів про порушення до кредитних установ за порушення вимог законодавства були застосовані такі заходи впливу:

- розпорядження про усунення порушень вимог законодавства – 849;
- накладено штрафів – 457 на загальну суму 451,8 тис. грн.;
- прийнято рішень про тимчасове зупинення дії ліцензій – 43;
- анулювання ліцензій, виключення з Державного реєстру фінансових установ та анулювання свідоцтва про реєстрацію фінансової установи – 134;
- прийнято рішень про закриття справи – 87.

Також, за результатами інспекційно-наглядової діяльності в кредитних спілках було:

- затверджено 3 плани відновлення фінансової стабільності;
- застосовано вимоги до скликання позачергових зборів у 5 кредитних спілках;
- введено тимчасових адміністраторів у 2 кредитні спілки;
- подано на примусову ліквідацію 2 кредитні спілки.

У ході перевірки звітних даних кредитних установ за 2010 рік було виявлено такі порушення Порядку складання та подання звітності кредитними установами до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 19.02.07 № 6832, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16.04.07 за № 234/13501:

- ненадання електронної форми;
- інформація про діяльність кредитної установи не повна;
- не відображено дані про рух капіталу кредитної установи (звітні дані про фінансову діяльність кредитної установи);
- не зазначено дані про основний капітал кредитної установи;
- інформація в різних формах звітних даних є не зіставлюваною та суперечливою.

Найпоширенішими порушеннями, що виявлені в ході аналізу звітності суб'єктів нагляду, є:

- недотримання встановлених нормативів платоспроможності;
- недотримання нормативу якості активів;
- порушення нормативу прибутковості.

До основних порушень, які були виявлені в ході проведених перевірок звітності кредитних спілок, належать:

недотримання фінансових нормативів (пункту 3.4.) Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 02.12.03 № 146, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25.12.03 за № 1225/8546;

недотримання нормативів встановлених Положенням про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок, затвердженим розпорядженням Держфінпослуг від 16.01.04 № 7, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03.02.04 за № 148/8747.

До найбільш поширених порушень, які були виявлені в ході інспекційної діяльності та проведених перевірок кредитних установ, належать порушення:

- статті 5 Закону України „Про кредитні спілки” щодо здійснення кредитною спілкою діяльності з порушенням вимог: частини сьомої статті 10, частини п'ятої статті 3 та частини другої статті 23 цього закону в частині невиконання кредитною спілкою зобов'язання перед своїми членами щодо повернення вкладу не пізніше строку, передбаченого відповідним договором;

- частини 3 статті 14 Закону України „Про кредитні спілки” щодо недотримання кредитною спілкою умов скликання загальних зборів своїх членів;

- пункту 3.4 розділу 3 Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 02.12.03 № 146, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25.12.03 за № 1225/8546, в частині недотримання кредитною спілкою фінансових нормативів, передбачених Положенням про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок, затвердженим розпорядженням Держфінпослуг від 16.01.04 № 7, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03.02.04 за №148/8747;

- пункту 4 Переліку внутрішніх положень та процедур кредитної спілки, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 11.11.03 №116, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.11.03 за № 1078/8399, щодо недотримання кредитною спілкою в процесі своєї діяльності норм внутрішніх положень у повному обсязі;

- частини першої статті 21 Закону України „Про кредитні спілки”, в частині недотримання кредитною спілкою умови забезпеченості при наданні кредитів своїм членам.

Нагляд за установами недержавного пенсійного забезпечення

Держфінпослуг протягом року було здійснено 52 перевірки установ недержавного пенсійного забезпечення, в тому числі 25 виїзних та 27 безвиїзних перевірок, за результатами яких було складено 59 актів перевірок. Складено 65 актів про порушення законодавства, у тому числі за результатами аналізу звітних даних – 39 актів.

За результатами розгляду актів виїзних та безвиїзних перевірок та актів про порушення до установ недержавного пенсійного забезпечення за порушення вимог законодавства були застосовані такі заходи впливу:

- приписів про усунення порушень вимог законодавства – 9;
- розпоряджень про усунення порушень вимог законодавства – 40;
- накладено штрафів – 35 на загальну суму 85,7 тис. грн.;
- прийнято рішень про тимчасове зупинення дії ліцензій – 1;
- виключення з Державного реєстру фінансових установ та анулювання свідоцтва про реєстрацію фінансової установи – 7.

Основними порушеннями у звітності з недержавного пенсійного забезпечення у 2010 році були:

- недотримання встановлених законодавством строків подання звітності про діяльність недержавних пенсійних фондів та про здійснення діяльності адміністраторів недержавних пенсійних фондів, а також подання звітності не в повному обсязі;

- невідповідність поданих суб'єктами нагляду форм звітності з недержавного пенсійного забезпечення даним бухгалтерського та персоналізованого обліку;

- неподання адміністратором інформації про діяльність недержавного пенсійного фонду до Держфінпослуг, що повинна бути оприлюднена шляхом опублікування в друкованих засобах масової інформації, у встановлені строки;

- неподання до Держфінпослуг суб'єктами нагляду письмових повідомлень та відповідних підтверджувальних документів після застосування санкцій іншими органами державної влади в зазначені законодавством строки відповідно до Положення про Державний реєстр фінансових установ, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 28.08.03 № 41, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.09.03 за № 797/8118;

- невідповідність розміру власного капіталу адміністратора недержавного пенсійного фонду вимогам чинного законодавства;

- нарахування адміністративних витрат (витрати на обслуговування недержавного пенсійного фонду адміністратором, компанією з управління активами, зберігачем) не у відповідності до встановлених вимог законодавства.

Крім того, з метою вжиття заходів для усунення порушень диверсифікації активів недержавного пенсійного фонду з обов'язковим повідомленням Держфінпослуг про результати розгляду та відповідно до частини 7 статті 67 Закону України „Про недержавне пенсійне забезпечення” (далі – Закон) Держфінпослуг було надано інформацію до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо порушень компаніями, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів, а саме:

- інформацію щодо порушень вимог частини 1 статті 49 Закону та пункту 1.2 розділу 1 Положення про вимоги до осіб, що здійснюють професійну діяльність з управління активами інституційних інвесторів

(діяльність з управління активами) щодо складу та структури активів недержавних пенсійних фондів (далі – Положення), якими вони управляють, затвердженого рішенням ДКЦПФР від 10.12.03 № 560 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.12.03 за № 1210/8531, у частині обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами недержавного пенсійного фонду;

– інформацію щодо порушень вимог пункту четвертого частини 1 статті 49 Закону та пункту 1.2 розділу 1 Положення в частині обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами недержавного пенсійного фонду;

– інформацію щодо порушень вимог пункту другого частини 2 статті 47 Закону в частині обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами недержавного пенсійного фонду.

Також, враховуючи те, що відповідно до частини 1 ст. 13 Закону Рада фонду утворюється для здійснення контролю за поточною діяльністю пенсійного фонду і вирішення основних питань його роботи, за результатами аналізу звітності про діяльність недержавних пенсійних фондів на адресу Рад недержавних пенсійних фондів, у складі активів яких виявлені порушення вимог чинного законодавства, Держфінпослуг були направлені листи з вимогою скликання засідання ради фонду та розгляду на ньому цього питання відповідно до законодавства.

До найбільш поширених порушень, які були виявлені в ході інспекційної діяльності та проведених перевірок установ недержавного пенсійного забезпечення, належать порушення:

- вимог Положення про провадження діяльності з адміністрування недержавного пенсійного фонду, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 20.07.04 № 1660, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.08.04 за № 990/9589, в частині невизначення порядку та умов відшкодування витрат, які пов'язані з передачею персоніфікованого обліку адміністратору;

- вимог Закону України „Про недержавне пенсійне забезпечення” в частині укладання договорів про адміністрування пенсійних фондів із суперечністю цивільному законодавству щодо напрямків використання пенсійних активів;

- вимог Положення про порядок визначення чистої вартості активів недержавного пенсійного фонду (відкритого, корпоративного, професійного), затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.08.04 № 339, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.05 за № 96/10376, в частині невиконання обов'язку щодо оцінювання активів недержавного пенсійного фонду за їхньою ринковою вартістю.

Нагляд за фінансовими компаніями

Держфінпослуг протягом року було здійснено 230 виїзних перевірок фінансових компаній, за результатами яких було складено 353 акти перевірок. Складено 527 актів про порушення законодавства, у тому числі за

результатами аналізу звітних даних – 441 акт. Накладено штрафів – 452 на загальну суму 752,8 тис. грн.

Узагальнена інформація щодо виявлених порушень за результатами аналізу звітних даних фінансових компаній наведена в таблиці 4.

Таблиця 4.
Інформація щодо виявлених порушень
за результатами аналізу звітних даних фінансових компаній

Учасники ринку фінансових послуг	Складено актів	Виявлено порушень	Застосовано заходів впливу		
			Постанова про санкцію	Розпорядження про усунення	Рішення про закриття справи
Фінансові компанії	124	267	93	41	2
Лізингодавці	121	249	93	48	2
Ломбарди	196	800	102	144	3
Усього	441	1 316	288	233	7

За результатами проведеної інспекційно-наглядової діяльності до фінансових компаній за порушення вимог законодавства були застосовані такі заходи впливу:

- розпоряджень про усунення порушень вимог законодавства – 128;
- прийнято рішень про виключення з Державного реєстру фінансових установ та анулювання свідоцтва про реєстрацію фінансової установи – 27.

До найбільш поширених порушень, які були виявлені в ході інспекційної діяльності та проведених перевірок фінансових компаній, належать порушення:

- пункту 5.2 Положення про внесення інформації щодо фінансових компаній до Державного реєстру фінансових установ та встановлення вимог до облікової та реєструючої системи фінансових компаній, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 05.12.03 № 152, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29.12.03 за №1252/8573, щодо відсутності у внутрішніх правилах надання фінансових послуг компаній послуг, встановлених чинним законодавством;

- пункту 5.6 Положення про внесення інформації щодо фінансових компаній до Державного реєстру фінансових установ та встановлення вимог до облікової та реєструючої системи фінансових компаній, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 05.12.03 №152, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29.12.03 за №1252/8573, в частині відсутності в журналі обліку укладених - виконаних договорів, необхідної інформації;

- пункту 3.22 Ліцензійних умов провадження діяльності із залучення коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та або здійснення операцій з нерухомістю, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 24.06.04 №1225, щодо неповідомлення Держфінпослуг про накладання санкцій, іншими органами виконавчої влади;

- пунктів 3.1 та 3.18 Ліцензійних умов провадження діяльності із залучення коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та або здійснення операцій з нерухомістю,

затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 24.06.04 №1225, щодо неповідомлення Держфінпослуг про виявлені ризики в роботі забудовника у п'ятиденний строк з моменту складання акта контролю;

- вимог статті 18 Закону України “Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю” щодо нездійснення належного контролю за дотриманням забудовником зобов'язань за договором між управителем та забудовником;

- частини першої статті 16 Закону України “Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операцій з нерухомістю” щодо дострокового перерахування коштів оперативного резерву фонду фінансування будівництва забудовнику.

До найбільш поширених порушень, які були виявлені в ході проведених перевірок ломбардів, належать порушення:

- пункту 3 розділу X Положення про Державний реєстр фінансових установ, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 28.08.03 №41, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11.09.03 за №797/8118, пункту 5.3 розділу V Положення про порядок внесення інформації про ломбарди до Державного реєстру фінансових установ, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 18.12.03 №170, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 13.01.04 за №30/8629, в частині невиконання обов'язку ломбардом протягом п'ятнадцяти робочих днів після виникнення змін та/або доповнень до документів, поданих для внесення до Державного реєстру фінансових установ, надати письмове повідомлення до Держфінпослуг та відповідні підтверджувальні документи;

- статті 6 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та пункту 3.3 розділу 3 Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 26.04.05 № 3981, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.05.05 за № 565/10845, в частині невиконання ломбардом обов'язкової вимоги щодо укладання договору про надання фінансового кредиту (фінансової послуги);

- підпункту 2.1.8 пункту 2.1 розділу 2 Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг України від 26.04.05 № 3981, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14.05.05 за №565/10845, та підпункту 2.2.7 пункту 2 розділу II Положення про порядок внесення інформації про ломбарди до Державного реєстру фінансових установ, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 18.12.03 №170, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 13.01.04 за №30/8629, в частині недотримання ломбардом вимог до реєструючої та облікової системи, встановлених законодавством;

- статті 14 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та підпункту 2.4 пункту 2 Порядку складання та подання звітності ломбардами до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 04.11.04 №2740, зареєстрованим у

Міністерстві юстиції України 23.11.04 за №1482/10081, щодо недотримання ломбардом порядку складання та подання звітності;

- пункту 6.12 Положення про застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України заходів впливу, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 13.11.03 № 125 (в редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.09.04 №2384), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03.12.03 за №1115/8436, щодо невиконання ломбардом рішення про застосування заходів впливу після набрання ними чинності.

Найпоширенішими порушеннями, що виявлені в ході аналізу звітності суб'єктів нагляду, є:

- ненадання звітності в обсягах та у строки, встановлені нормативними документами Держфінпослуг;

- надання у звітності недостовірної та суперечливої інформації.

Протягом 2010 року Головою Держфінпослуг розглянуто 245 скарг на зазначені вище заходи впливу. З них:

про залишення рішення про застосування заходу впливу без змін, а скарги без задоволення – 194;

про скасування рішення про застосування заходу впливу та задоволення скарги – 21;

про скасування рішення про застосування заходу впливу в певній частині та часткове задоволення скарги – 12;

скасування рішення про застосування заходу впливу і направлення справи на новий розгляд – 18.

Захист інтересів споживачів фінансових послуг

У Держфінпослуг відповідними наказами Голови регламентується організація роботи з реалізації права громадян на звернення та особистий прийом (встановлено графік особистого прийому громадян керівництвом), розроблено і впроваджено критерії оцінки роботи зі зверненнями громадян.

За період з 01.01.10 по 31.12.10 до Держфінпослуг надійшло 11181 звернення, з них: від Адміністрації Президента України – 1197, Кабінету Міністрів України – 1569, Верховної Ради України – 146, від інших центральних органів виконавчої влади – 2103 та безпосередньо від громадян - 5998. Розглянуто керівництвом на особистому прийомі – 168 звернень громадян.

Порівняно з 2009 роком у 2010 році кількість звернень громадян, що надійшли до Держфінпослуг збільшилася на 652 документа, або на 6,2 відсотка.

У 2010 році надійшло 702 колективних звернення, що становить 6,3 відс. від загальної кількості звернень. Порівняно з минулим роком кількість колективних звернень збільшилась майже у 2 рази (у 2009 році їх було 407). За звітний період надійшло 646 повторних звернень, що становить 5,8 відс.

від загальної кількості, що більше, ніж в минулому році (у 2009 році було 528 звернень, що становить 5,5 відс. від загальної кількості).

Основна причина повторних звернень полягає в тому, що Держфінпослуг може вирішувати питання тільки в межах своєї компетенції наданих їй повноважень. Так, згідно зі статтею 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами.

Кількість звернень щодо роботи страхового ринку у 2010 році становить 4848 документів, для порівняння у 2009 році – 5167. Більшість звернень стосувалося роботи таких страхових компаній, як: ЗАТ ФГ „Страхові традиції” м. Київ, ЗАТ „СК „Галактика” м. Київ, АСТ „Вексель” м. Київ, ВАТ УСК „Дженералі Гарант” м. Київ, ПАТ УІСК „Інвестсервіс” м. Київ, ЗАТ СК „Інкомстрах” м. Київ, ТДВ СК „Альфа Гарант” м. Київ, ПАТ СК „Універсальна” м. Київ, НАСК „Оранта” м. Київ та багато інших.

Також складна ситуація у 2010 році відчувалася на ринку кредитних спілок. Кількість звернень громадян щодо діяльності кредитних спілок у 2010 році становила 5406 документів, для порівняння у 2009 році 4384 документи. Більшість звернень на ринку послуг кредитних спілок стосується кредитних спілок, які не в змозі виконати зобов'язання перед своїми членами.

Найбільша кількість звернень громадян у 2010 році надійшла щодо діяльності таких кредитних установ, як: КС „Перше кредитне товариство” м. Одеса, КС „Морське кредитне товариство” м. Одеса, КС „Спілка пенсіонерів України” Одеська обл., КС „Південна” м. Сімферополь, КС „Україна” м. Одеса, Кредитна спілка „Надія” м. Львів, ТОВ „Просто-Фінанс” м. Київ, КС „Християнська злагода” м. Львів, КС „Флагман” м. Миколаїв, КС „Тринадцята зарплатня” м. Київ та інші.

Стосовно діяльності фінансових компаній протягом 2010 року до Держфінпослуг надійшло 272 звернення (порівняно з 2009 роком - надійшло 843 звернення).

Щодо діяльності ринків недержавних пенсійних фондів протягом звітної періоду надійшло 58 звернень громадян (у 2009 році - 123 звернення).

Основні питання (типові), які порушувались в зверненнях громадян, стосувались:

- виплат страхового відшкодування внаслідок дорожньо-транспортних пригод;
- врегулювання договірних відносин із фінансовими установами;
- повернення вкладів та відсотків по вкладах небанківськими фінансовими установами;
- недотримання кредитними установами фінансових нормативів діяльності;
- питань укладання кредитних договорів;
- питань наявності конфлікту інтересів між особами, що входять до

складу органів управління фінансових установ;

- відсутності фінансових установ за місцезнаходженням.

Аналізуючи соціально-професійний стан заявників та основних питань, що ними порушувались, можна зробити висновок:

- звернення людей похилого віку (пенсіонерів) в основному стосуються повернення вкладів та виплат відсотків по вкладах;

- звернення людей молодих та середнього віку стосуються отримання страхових відшкодувань, відсотків по вкладах, кредитів.

Розділ V. Діяльність у сфері фінансового моніторингу

У зв'язку з прийняттям Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму” від 18.05.10 № 2258-VI (далі – Закон) протягом 2010 року Держфінпослуг проводила роботу з приведення власних нормативних-правових актів у відповідність до норм Закону. Так, було затверджено:

- розпорядження Держфінпослуг від 12.08.10 № 652 „Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України”, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 09.09.10 за № 791/18086. Зазначеним розпорядженням передбачено внесення змін до Кваліфікаційних вимог до членів рад недержавних пенсійних фондів та фахівців з питань адміністрування недержавних пенсійних фондів;

- розпорядження Держфінпослуг від 11.11.10 № 857 „Про затвердження Положення про застосування запобіжних заходів щодо країн, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій”, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 01.12.10 за № 1208/18503, яким затверджено застосування запобіжних заходів щодо країн, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму.

На виконання вимог Закону Держфінпослуг розроблено проекти розпоряджень:

„Про внесення змін до Порядку проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”;

„Про внесення змін до Порядку застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України штрафів за невиконання

Страхові компанії	195	133	328	328	446	132	1 013,5
Установи недержавного пенсійного забезпечення	8	1	9	9	36	4	8,5
Кредитні установи	101	2	103	103	181	61	63,9
Фінансові компанії	42	65	107	107	53	20	50,6
Ломбарди	81	1	82	84	167	60	63,1
Всього	427	202	629	631	883	277	1 199,6

Розділ VI. Претензійно-позовна робота на ринках

Протягом 2010 року Держфінпослуг було здійснено супровід 506 судових справ. З них:

- 311 справ, у яких Держфінпослуг виступає як відповідач;
- у 90 справах Держфінпослуг залучено як третю особу;
- 105 справ за позовами Держфінпослуг (предмет позову – стягнення штрафів на користь держави – 94 справи).

Із 311 справ, у яких Держфінпослуг виступає як відповідач, предметом оскарження були:

- рішення Держфінпослуг щодо застосування заходів впливу – 255 справ, у яких предметом порушень були такі питання:

а) порушення умов договорів про надання фінансових послуг, укладених суб'єктами нагляду – 172 справи;

б) порушення порядку складання та подання звітності суб'єктами нагляду – 15 справ;

в) порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму – 22 справи;

г) зупинення та анулювання ліцензій для здійснення діяльності з надання фінансових послуг – 18 справ;

д) відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації – 3 справи;

е) невиконання обов'язку щодо надання, несвоєчасне надання або надання завідомо недостовірної інформації до Держфінпослуг – 12 справ;

ж) невиконання суб'єктом нагляду раніше застосованих до нього заходів впливу – 13 справ;

- рішення Держфінпослуг щодо виключення фінансових установ із Державного реєстру фінансових установ – 7 справ;

- постанови Держфінпослуг про накладення адміністративних стягнень – 8 справ;
- бездіяльність Держфінпослуг – 21 справа;
- діяльність Держфінпослуг з питань дозвільних процедур – 17 справ;
- нормативно-правові акти Держфінпослуг – 3 справи.

Крім того, на кінець 2010 року судами закінчено провадження та винесено 212 рішень по справах, де стороною виступає Держфінпослуг. Із них:

- 158 судових рішень ухвалено на користь Держфінпослуг, що становить 74,5 відс. від загальної кількості винесених рішень;
- 45 судових рішень, ухвалених не на користь Держфінпослуг, що становить 21,2 відсотка;
- 9 судових рішень по справах, у яких Держфінпослуг залучено як третю особу, що становить 4,3 відсотка.

Розділ VII. Міжнародне співробітництво та міжнародна технічна допомога

Держфінпослуг відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.09.07 № 797-р визначена уповноваженим органом, відповідальним за забезпечення участі в Міжнародній асоціації органів страхового нагляду (IAIS) та Міжнародній організації нагляду за пенсійними фондами (IOPS).

У рамках співробітництва з IOPS Держфінпослуг взято участь у Світовому форумі OECD/IOPS “Планування адекватних пенсій з визначеними внесками: глобальний досвід та уроки Азійсько-Тихоокеанського регіону”. Головною метою Світового форуму було вивчення передових урядових програм, націлених на посилення безпечності та адекватності пенсійних планів з визначеними внесками та обговорення механізмів удосконалення захисту пенсійного доходу, який отримується з пенсійних планів в Азійсько-Тихоокеанському регіоні та світовому масштабі.

Крім того, в рамках Світового форуму OECD/IOPS Держфінпослуг було взято участь у спеціалізованому семінарі з питань нагляду за пенсійними фондами Органу пруденційного нагляду Австралії (APRA), який проводився з метою ознайомлення з досвідом роботи APRA у сфері нагляду за пенсійними фондами на основі оцінки ризиків.

У рамках забезпечення співробітництва з Міжнародною асоціацією органів страхового нагляду (IAIS) представниками Держфінпослуг взято участь у регіональному семінарі, організованому IAIS, для органів, які здійснюють нагляд за страховою діяльністю в Центральній та Східній Європі, Центральній Азії та Закавказзі стосовно запровадження вимог до платоспроможності з урахуванням оцінки ризиків та методів здійснення нагляду. Головною метою семінару було вивчення передового досвіду запровадження вимог до платоспроможності з урахуванням оцінки ризиків, а

саме: управління ризиками на підприємстві та внутрішні моделі, інвестиційна політика, управління активами та зобов'язаннями. Крім того, розглядався досвід країн Східної Європи щодо імплементації Директиви Фінансова спроможність II.

У рамках співпраці Держфінпослуг із регуляторами фінансових ринків 3 листопада 2010 року відбулося підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України та Агентством Республіки Казахстан з регулювання й нагляду фінансового ринку та фінансових організацій з обміну інформацією у сфері нагляду за страховим ринком.

Також у 2010 році Держфінпослуг проводилися переговори з укладання меморандумів з регуляторами фінансових ринків таких країн, як Литва, Австрія, Іспанія, Російська Федерація, Німеччина та Єгипет.

Крім того, Держфінпослуг продовжує роботу, спрямовану на приєднання до Багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння щодо співпраці та обміну інформацією. У 2010 році Міжнародною асоціацією органів страхового нагляду (IAIS) розпочато розгляд заявки Держфінпослуг, направленої до IAIS у 2009 році. Станом на кінець 2010 року 14 країн - членів IAIS вже приєдналися до Багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння щодо співпраці та обміну інформацією, а саме: Орган пруденційного нагляду Австралії, Орган грошово-кредитного регулювання Бермудських островів, Комісія з фінансового нагляду Тайваню, Орган страхового нагляду Франції, Федеральний орган нагляду за фінансовими послугами Німеччини, Центральний банк Нідерландів, Орган нагляду за фінансовими ринками Австрії, Комісія страхового нагляду Румунії, Національна комісія зі страхування Мексики, Орган грошового нагляду Сінгапуру, Комісія з регулювання фінансових послуг Джерсі, Орган нагляду за фінансовими послугами Мальти, Орган нагляду за фінансовими послугами Дубаї, Комісія з нагляду за фінансовими послугами Гернсі.

Співпраця в рамках проектів міжнародної технічної допомоги

Однією з складових діяльності Держфінпослуг є співпраця з міжнародними організаціями, державними органами і неурядовими організаціями іноземних держав. Значну підтримку розвитку ринків фінансових послуг Держфінпослуг отримує з боку донорських організацій та під час використання інструментів технічної допомоги Європейського Союзу.

Протягом 2010 року Держфінпослуг активно співпрацювала з сімома проектами міжнародної технічної допомоги з питань страхування, пенсійного забезпечення, кредитної кооперації. Це проекти:

1. Світового банку «Друга програма реформування фінансового сектору» (грант Уряду Нідерландів);
2. Європейського Союзу «Посилення сектору фінансових послуг України»;

3. Агентства міжнародного розвитку США «Розвиток ринків капіталу»;
4. Агентства міжнародного розвитку США «Розвиток фінансового сектору»;
5. Канадського агентства міжнародного розвитку «Програма зміцнення кредитних спілок в Україні»;
6. Міжнародної фінансової корпорації «Розвиток ринку агостраховання в Україні»;
7. Німецького товариства технічного співробітництва ГТЦ (GTZ) «Підтримка фінансової діяльності на селі»;

Технічна допомога Світового банку

Проект «Друга програма реформування фінансового сектору» (грант Уряду Нідерландів) розпочав свою діяльність у листопаді 2005 року. Метою проекту є надання допомоги Національному банку України, Держфінпослуг та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у сприянні розвитку надійних та конкурентних ринків фінансових послуг.

Протягом 2010 року в рамках реалізації компонента проекту стосовно підвищення кваліфікації керівників та фахівців нагляду за напрямом щодо участі в міжнародних форумах з управління фінансовими ринками, навчальних семінарах, програмах стажування було профінансовано навчальні заходи для представників Держфінпослуг, у тому числі участь у Світовому форумі OECD/IOPS.

Технічна допомога Європейського Союзу

Проект ЄС «Посилення сектору фінансових послуг України» розпочав свою діяльність у вересні 2008 року. Термін закінчення реалізації проекту – 31.03.10. Метою проекту було надання допомоги у створенні надійного, прозорого та стабільного сектора фінансових послуг, здатного задовольнити фінансові потреби економічного та соціального розвитку України.

Відповідно до Плану роботи Держфінпослуг з проектом на 2010 рік, затвердженого наказом Голови Держфінпослуг від 19.02.2010 № 59, протягом року було проведено низку зустрічей та семінарів з експертами проекту, на яких для фахівців Держфінпослуг надавалися рекомендації та пропозиції щодо здійснення діяльності у сфері фінансових послуг з урахуванням досвіду країн-членів ЄС (всього було надано 17 рекомендацій та пропозицій).

Окрім цього, проектом була надана змістовна допомога Держфінпослуг у запровадженні міжнародних стандартів бухгалтерської та фінансової звітності. Так, спільно з Українською асоціацією сертифікованих бухгалтерів і аудиторів проведено ряд навчальних заходів, присвячених міжнародним стандартам фінансової звітності. Експертами проекту розроблено навчальний матеріал та Методичні рекомендації щодо застосування міжнародних стандартів фінансової звітності для страхових компаній в Україні.

У рамках реалізації проекту було організовано ознайомчо-навчальні поїздки працівників Держфінпослуг до Німеччини, Греції, Австрії та Іспанії,

метою яких було ознайомлення з досвідом роботи наглядових органів країн-членів ЄС.

Технічна допомога Агентства міжнародного розвитку Сполучених Штатів Америки

У рамках співробітництва з Агентством з міжнародного розвитку Сполучених Штатів Америки Держфінпослуг співпрацює з такими проектами:

Проект АМР США «Розвиток ринків капіталів» розпочав свою діяльність у вересні 2005 року. Термін закінчення реалізації проекту – 30.09.2010. Метою проекту було надання допомоги Україні у створенні життєздатного та ефективно працюючого фінансового сектора, який сприятиме економічному зростанню та зменшить витрати і ризики стабільної пенсійної реформи.

Співпраця Держфінпослуг з проектом відбувалася на підставі Протоколу про співпрацю і технічну допомогу Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України з боку компанії Financial Markets International Inc./Проекту Розвитку ринків капіталу, фінансованого USAID, від 15.12.2006.

Відповідно до затвердженого Плану роботи Держфінпослуг з проектом на період 2009 – вересень 2010 року протягом 2010 року технічна допомога проекту була здебільшого зосереджена на наданні проектом консультацій Держфінпослуг стосовно покращення внутрішніх систем функціонування та управління недержавних пенсійних фондів, побудови нагляду за недержавними пенсійними фондами відповідно до найкращої міжнародної практики та надання відповідних рекомендацій. Зокрема, з метою надання загальних рекомендацій щодо покращення нагляду за фінансовими установами проектом було проведено ряд досліджень та презентацій з питань запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності, розвитку пруденційного нагляду на основі оцінки ризиків, поширення міжнародних стандартів розрахунку чистої вартості одиниці пенсійних внесків тощо.

Проектом було проведено два заходи в рамках співпраці щодо проведення роз'яснювальної роботи з питань реформування пенсійної системи України, профінансовано участь представника Держфінпослуг у міжнародному заході, забезпечено участь Держфінпослуг у роботі Міжнародної організації органів пенсійного нагляду (IOPS) і Міжнародної організації органів страхового нагляду (IAIS).

У ході реалізації проекту, за запитом Держфінпослуг, було надано фінансову підтримку щодо придбання комп'ютерного обладнання;

Проект АМР США «Розвиток фінансового сектору»: згідно з реєстраційною карткою термін виконання проекту розпочався з жовтня 2009 року, однак фактично робота Держфінпослуг з проектом розпочалася після завершення проекту АМР США „Розвиток ринків капіталу”, тобто з листопада 2010 року.

Метою даного проекту є надання допомоги Україні у подоланні наслідків економічної і фінансової кризи та впровадження надійної, прозорої та стійкої фінансової системи.

Проектом було проведено презентацію результатів першого загальнонаціонального дослідження фінансової грамотності та захисту прав споживачів фінансових послуг.

Технічна допомога Канадського агентства міжнародного розвитку

Проект КАМР «Програма зміцнення кредитних спілок в Україні» розпочав свою діяльність у березні 2004 року. Термін закінчення реалізації проекту – 31.03.2010. Метою проекту було надання допомоги Держфінпослуг з питань налагодження ефективного державного регулювання і нагляду за кредитними установами та сприяння зміцненню інституційного потенціалу первинних кредитних спілок та асоціацій кредитних спілок.

Протягом звітного періоду допомога проекту була спрямована на зміцнення інституційного потенціалу первинних кредитних спілок та асоціацій кредитних спілок.

Технічна допомога Міжнародної фінансової корпорації

Протягом 2010 року Держфінпослуг активно співпрацювала з проектом Міжнародної фінансової корпорації „Розвиток ринку агрострахування в Україні”, з метою розвитку правового регулювання страхування сільськогосподарських ризиків, створення умов для вдосконалення управління ризиками в сільському господарстві, вдосконалення діяльності осіб, що проводять діяльність на страховому ринку, шляхом формування стандартів та встановлення вимог щодо їхньої діяльності.

Співпраця Держфінпослуг із проектом відбувалася на підставі Угоди про співпрацю від 02.09.08 та Орієнтовного плану заходів.

Протягом 2010 року проектом проводилася робота щодо встановлення кваліфікаційних вимог для фахівців по врегулюванню збитків, огляду посівів (в частині страхування сільськогосподарської продукції), розробки проекту програми навчання фахівців по врегулюванню збитків, огляду посівів та розробки методичних рекомендацій по процедурах огляду предметів страхування і врегулюванню збитків (в частині страхування сільськогосподарської продукції), проекту Концепції розвитку системи страхування сільськогосподарської продукції тощо.

Проект також брав активну участь у розробці та супроводженні у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про страхування» та інших законопроектів щодо страхування сільськогосподарської продукції.

Протягом року проектом було розроблено низку документів та проведено консультації та презентації з питань розвитку ринку агрострахування України, останніх тенденцій розвитку агрострахування в країнах СНД.

Технічна допомога Федерального Міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (ВМЦ)

У рамках співпраці з Німецьким товариством технічного співробітництва Держфінпослуг співпрацювала з проектом «Підтримка фінансової діяльності на селі», який завершив свою діяльність у квітні 2010 року. Метою проекту було покращення регулятивних умов та фінансового нагляду за «регіональним сектором мікрофінансування», а також надання пропозицій щодо покращення фінансових послуг, які відповідають потребам мешканців сільської місцевості.

Протягом 2010 року проектом було підготовлено пропозиції щодо вдосконалення концепції розвитку системи кредитної кооперації. Для фахівців Держфінпослуг було проведено низку семінарів з питань кредитної кооперації та Всеукраїнську нараду асоціацій і об'єднань кредитних спілок та представників Держфінпослуг.

У ході реалізації проекту, за запитом Держфінпослуг, було надано фінансову підтримку щодо придбання комп'ютерного обладнання.

Інформація щодо участі Держфінпослуг у інших проектах зовнішньої технічної допомоги

Держфінпослуг також бере участь у роботі програм TAIEХ та Twinning.

У рамках реалізації інструменту TAIEХ за підтримки Європейської Комісії та Головного управління державної служби України для фахівців Держфінпослуг було проведено семінари на тему: «Аналіз фінансової стійкості небанківських фінансових установ» та «Удосконалення процедури реєстрації та ліцензування фінансових установ. Вивчення досвіду країн – членів Європейського Союзу».

У рамках реалізації програми Twinning фахівці Держфінпослуг взяли участь у семінарі на тему: "Практичні питання впровадження інструменту Twinning в Польщі та Україні", організованому Адміністративним офісом програми Twinning в Україні та Міністерством закордонних справ Республіки Польща.

Держфінпослуг було розроблено проектну пропозицію на тему: «Запровадження системи нагляду на основі оцінки ризиків», яку 17.12.2010 було схвалено на восьмому засіданні Робочої групи з питань координації впровадження інструменту Twinning, утвореної спільним наказом Головного управління державної служби України та Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 24.07.2006 № 265/249 (зі змінами від 17.08.2010 № 227/1021).

Розділ VIII. Сприяння інтеграції в європейський та світовий ринки фінансових послуг

Одним із головних завдань Держфінпослуг є сприяння інтеграції фінансових ринків України в європейський та світовий ринки. Комісія постійно вживає заходів, спрямованих на наближення України до Європейського Співтовариства у сфері фінансових послуг.

Держфінпослуг як центральний орган виконавчої влади бере активну участь у реалізації євроінтеграційної складової державної політики.

Серед пріоритетних завдань, до виконання яких залучена Держфінпослуг, є:

I. Опрацювання проекту Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом та проектів Угод про створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом, Республікою Сінгапур, Канадою.

У рамках здійснення діалогу із зазначеного питання представники Держфінпослуг включені до складу делегацій та на постійній основі беруть участь у переговорах щодо укладення вищезазначених Угод.

Також представники Держфінпослуг брали активну участь у опрацюванні Угоди про створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейською асоціацією вільної торгівлі.

II. Виконання заходів, визначених у Порядку денному Україна – ЄС.

У рамках Пріоритету Порядку денного асоціації Україна – ЄС щодо співпраці з метою забезпечення ефективної імплементації пруденційних регуляторних рамок для фінансових ринків та нагляду, які відповідають рамкам, існуючим в ЄС, Держфінпослуг прийнято Концепцію запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України (розпорядження Держфінпослуг від 15.07.10 № 585) та Програму розвитку системи пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами (розпорядження Держфінпослуг від 15.07.10 № 585).

З метою реалізації Пріоритету щодо співпраці з метою покращення адміністративних спроможностей органів нагляду відповідно до міжнародно визнаних стандартів Держфінпослуг розроблено Концепцію змін до нормативно-правових актів з питань фінансування спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг (платежі нагляду) та відповідний законопроект. Відповідно до згаданої Концепції підготовлено проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України (щодо регулятивних зборів у сфері регулювання ринків фінансових послуг)”.

Щодо Пріоритету Порядку денного асоціації Україна – ЄС “Розвивати національне законодавство щодо попередження та протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, зокрема шляхом імплементації 40 Рекомендацій та 9 Спеціальних Рекомендацій FATF, а також відповідного законодавства ЄС стосовно боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (крім того, положень Директиви 2005/60/ЄС про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей та фінансування тероризму; Директиви 2006/70/ЄС; Регламенту ЄС 1781/2006; Регламенту ЄС 1889/2005)”, Держфінпослуг схвалено розпорядження “Про затвердження Положення про застосування запобіжних заходів щодо країн, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій” від 11.11.10 № 857 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 01.12.10 за № 1208/18503).

Також Держфінпослуг розроблено проект розпорядження “Про затвердження Змін до Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами”, який станом на кінець 2010 року було повторно, з урахуванням наданих зауважень та пропозицій, схвалено Комісією для оприлюднення та направлено на погодження до заінтересованих державних органів.

У рамках реалізації Пріоритету щодо впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку всіма зареєстрованими на національному рівні компаніями, здебільшого шляхом створення відповідного механізму для досягнення цієї мети, розроблено Стратегію переходу небанківських фінансових установ на застосування міжнародних стандартів фінансової звітності, яка затверджена рішенням Робочої групи з підготовки запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) у небанківських фінансових установах.

Протягом звітного періоду Держфінпослуг за участю експертів Проекту Європейського Союзу “Посилення сектору фінансових послуг” розроблений та оприлюднений проект Методичних рекомендацій щодо застосування МСФЗ для страхових компаній в Україні.

III. Адаптація національного законодавства до законодавства ЄС.

Одним із найважливіших аспектів діяльності Держфінпослуг в напрямку забезпечення євроінтеграційних процесів є реалізація плану заходів щодо виконання Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

У рамках виконання вищезазначеного плану заходів протягом 2010 року Держфінпослуг розроблено проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання ринків фінансових послуг”. У грудні 2010 року цей проект Закону внесено Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України (реєстраційний номер 7511 від 23.12.10).

Також у рамках реалізації зазначеної програми Держфінпослуг опрацьовувала підходи до здійснення пруденційного нагляду за страховими компаніями з метою імплементації положень Директиви 2009/138/ЄС (Solvency II). Варто зазначити, що при розробці нормативно-правових актів Держфінпослуг здійснює їх аналіз на відповідність директивам Європейського Союзу (*acquis communautaire*). Упродовж 2010 року було підготовлено близько 70 довідок на відповідність *acquis communautaire* проектів нормативно-правових актів Держфінпослуг.

IV. Участь у роботі Підкомітетів Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС.

Протягом звітнього періоду представники Держфінпослуг брали активну участь у роботі Підкомітету № 2 «Економічні та соціальні питання, фінанси та статистика» та Підкомітету № 3 «Політика в сфері підприємств, конкуренція, співробітництво в регуляторній сфері» Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС.

V. Опрацювання документів щодо приєднання нових країн-кандидатів у рамках СОТ.

З метою розширення міжнародних фінансових відносин України з іншими країнами Держфінпослуг опрацьовувалися документи щодо приєднання нових країн-кандидатів у рамках СОТ (Республіка Сербія, Ісламська республіка Іран, Боснія і Герцеговина).

Розділ ІХ. Освітні заходи для учасників ринків фінансових послуг

Питання проведення та координації навчання, перепідготовки, підвищення кваліфікації осіб, які провадять діяльність на ринках фінансових послуг, регулюються Положенням про навчання, перепідготовку, підвищення кваліфікації та складання екзаменів особами, які провадять діяльність на ринках фінансових послуг, затвердженим розпорядженням Держфінпослуг від 25.12.03 № 183 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.01.04 за № 122/8721.

Зазначене положення передбачає підвищення кваліфікації керівників (крім керівників адміністраторів недержавних пенсійних фондів, голів рад недержавних пенсійних фондів) та головних бухгалтерів фінансових установ, порядок та організацію проведення екзамену на відповідність їхніх знань встановленим Держфінпослуг професійним вимогам.

Підвищення кваліфікації керівників фінансових установ та підвищення кваліфікації головних бухгалтерів фінансових установ здійснюється відповідно до типових програм, затверджених Держфінпослуг.

З навчальними закладами укладаються договори про співробітництво з навчання, перепідготовки, підвищення кваліфікації для осіб, які провадять діяльність на ринках фінансових послуг, та договори про співробітництво з проведення екзаменів для керівників та головних бухгалтерів фінансових установ відповідно до типових програм підвищення кваліфікації керівників (головних бухгалтерів) фінансових установ.

Проведення екзаменів для керівників та головних бухгалтерів здійснюється екзаменаційною (атестаційною) комісією на базі навчальних закладів, з якими Держфінпослуг укладено договори про співробітництво з проведення відповідних екзаменів. Навчальними закладами за результатами складання екзаменів видається свідоцтво про складення керівником або головним бухгалтером екзамену на відповідність знань професійним вимогам за відповідними типовими програмами підвищення кваліфікації керівників

(головних бухгалтерів) за встановленою формою строком на три роки, яке дійсне тільки на ринку фінансових послуг, регулювання якого віднесено до повноважень Держфінпослуг.

Обов'язковим є складання керівником або головним бухгалтером фінансової установи кожні три роки екзамену на відповідність знань професійним вимогам за відповідними типовими програмами підвищення кваліфікації керівників (головних бухгалтерів). Обов'язковість проходження до екзамену підвищення кваліфікації керівників (головних бухгалтерів) для підтвердження кожні три роки їхнього рівня знань професійним вимогам не вимагається.

Аналогічні механізми передбачені для підвищення кваліфікації кандидатів на отримання сертифіката Держфінпослуг на право здійснення тимчасової адміністрації відповідного виду фінансової установи.

Порядок проведення підвищення кваліфікації керівників фінансових установ (у разі, якщо вони є відповідальними за проведення внутрішнього фінансованого моніторингу) та інших працівників, відповідальних за проведення фінансового моніторингу, встановлено Положенням про порядок навчання працівників та керівників підрозділів фінансових установ, відповідальних за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, затвердженим розпорядженням Держфінпослуг від 16.09.03 № 55 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23.10.03 за № 965/8286.

У 2010 році 8 навчальних закладів продовжили навчання за укладеними раніше договорами про співробітництво з навчання, перепідготовки, підвищення кваліфікації для осіб, які провадять діяльність на ринках фінансових послуг.

Протягом 2010 року навчання пройшли більш ніж 1000 керівників та головних бухгалтерів фінансових установ, з них по:

- страхових компаніях – 286;
- кредитних спілках – 234;
- ломбардах – 204;
- фінансових компаніях та інших кредитних установах – 190;
- управителях ФФБ, ФОН – 38;
- НПФ – 100.

Крім того, відбулося:

навчання з фінансового моніторингу суб'єктів первинного фінансового моніторингу – 328 чол.;

підвищення кваліфікації працівників та керівників підрозділів, відповідальних за фінансовий моніторинг – 958 чол.;

навчання з підготовки тимчасових адміністраторів фінансових установ – 28 чол.

Також два представники Держфінпослуг провели навчання на всеукраїнському семінарі для кредитних спілок.

Розділ X. Про Держфінпослуг

10.1 Організаційна структура та персонал

У 2010 році введено нову структуру Держфінпослуг при збільшенні штатної чисельності до 293 осіб.

У структурі Комісії були створені:

- три нові департаменти: департамент організаційно-аналітичного, документального та кадрового забезпечення; департамент юридичного забезпечення; департамент фінансово-господарського забезпечення,

- два самостійні сектори: сектор контролю та контрольньо-ревізійний сектор.

Також додатково введено одну посаду заступника Голови Держфінпослуг.

Проведені організаційно-штатні заходи сприяли більш ефективному використанню кадрового потенціалу Комісії задля виконання в повному обсязі покладених на неї завдань (структура Держфінпослуг України в 2010 році, яка була введена в дію у жовтні 2010 року наведена в **додатку 1**).

Робота Комісії у сфері кадрового забезпечення була спрямована на підбір висококваліфікованих фахівців відповідно до вимог Положення про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг, її структури та штатного розпису в рамках законодавства і діючих нормативно-правових актів Президента України, Кабінету Міністрів України, Головного управління державної служби України.

Протягом 2010 року в Держфінпослуг було проведено 5 конкурсів на заміщення вакантних посад, у яких взяв участь 131 претендент.

Протягом 2010 року на роботу до Комісії було прийнято 78 осіб, звільнено 73 особи. Плинність кадрів у Держфінпослуг наведена в таблиці 6.

Таблиця 6.
Плинність кадрів у Держфінпослуг за 2008 – 2009 роки

	Показники	2008	2009	2010
.	Прийнято	53	74	87
.	Звільнено	37	26	37
.	Середньооблікова чисельність	285	268	268
.	Коефіцієнт плинності кадрів	0,30	0,23	0,27

Штатна чисельність працівників Держфінпослуг становить 293 особи, з них 289 осіб – державні службовці.

Облікова чисельність працівників на кінець 2010 року – 297 осіб (33 перебувають у відпустці по догляду за дитиною, 23 працюють за строковим договором). Середньооблікова чисельність штатних працівників у 2010 році становила 268 одиниць.

Кількість працівників-чоловіків у 2010 становила 120 осіб, або 40,4 відс., жінок – 177, або 59,6 відсотка. Інформація про розподіл облікової кількості працівників Держфінпослуг за статтю у 2008 – 2010 роках наведена в таблиці 7.

Таблиця 7.
Розподіл облікової кількості працівників Держфінпослуг за статтю у 2008 – 2009 роках

Показники за рік	2008		2009		2010	
	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки
Кількість працівників	100	185	93	168	120	177
Усього в Держфінпослуг	285		261		297	

За віковою структурою переважна кількість працівників Держфінпослуг складалась з осіб віком від 28 до 45 років. Найменше працівників у віковій категорії старше 45 років – 41 особа. Інформація про розподіл облікової кількості працівників Держфінпослуг за віковими групами у 2007 – 2010 роках наведена в таблиці 8.

Таблиця 8.
Розподіл облікової кількості працівників Держфінпослуг за віковими групами у 2007 – 2010 роках

Вікові групи	Показники за рік			
	2007	2008	2009	2010
До 28 років	118	151	93	90
З 28 до 45 років	103	141	129	166

Після 45 років	46	5	46	41
Усього в Держфінпослуг	267	2	268	297

Усі державні службовці Держфінпослуг мають вищу освіту; 23 особи мають дві вищі освіти (з них 18 – за напрямом „державне управління”), 8 осіб мають науковий ступінь кандидата наук, у т.ч. два мають наукові звання. Розподіл працівників Комісії за спеціальностями наведено в таблиці 9.

Таблиця 9.

Розподіл працівників за спеціальностями

Фінансово-економічна освіта	195
Юридична	62
Технічна	24
Гуманітарна	21
Інформаційні технології	6

Усього за 2010 рік підвищили кваліфікацію 96 працівників Держфінпослуг, 25 серед них – за кордоном.

10.2 Бюджет

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України в 2010 році фінансувалась із загального фонду Державного бюджету України за КПКВ 5501010 ”Керівництво та управління у сфері регулювання ринків фінансових послуг”. Кошторис Держфінпослуг на 2010 рік затверджено (зі змінами) в сумі 22461,8 тис.грн. відповідно до паспорта бюджетної програми „Керівництво та управління у сфері регулювання ринків фінансових послуг”.

Відповідно до затвердженого кошторису (рисунок 3) в повному обсязі забезпечено фінансування заробітної плати, комунальних і експлуатаційних послуг та енергоносіїв.

Рис. 3. Затверджений кошторис Держфінпослуг у 2010 р.

За видатками „Оплата праці” у 2010 році виділено і фактично профінансовано асигнування на суму 14016,0 тис.грн. Середня заробітна плата працівників Держфінпослуг становила 4358 грн., (у 2009 році – 3875 грн.). Заборгованості із заробітної плати та інших соціальних виплат немає.

Видатки, що передбачені планом асигнувань на 2010 рік по захищених статтях, профінансовані в повному обсязі. Поточні видатки, що передбачені планом асигнувань на 2010 рік по незахищених статтях профінансовані лише на 59 відсотків. Стан виконання кошторису показано на рисунку 4.

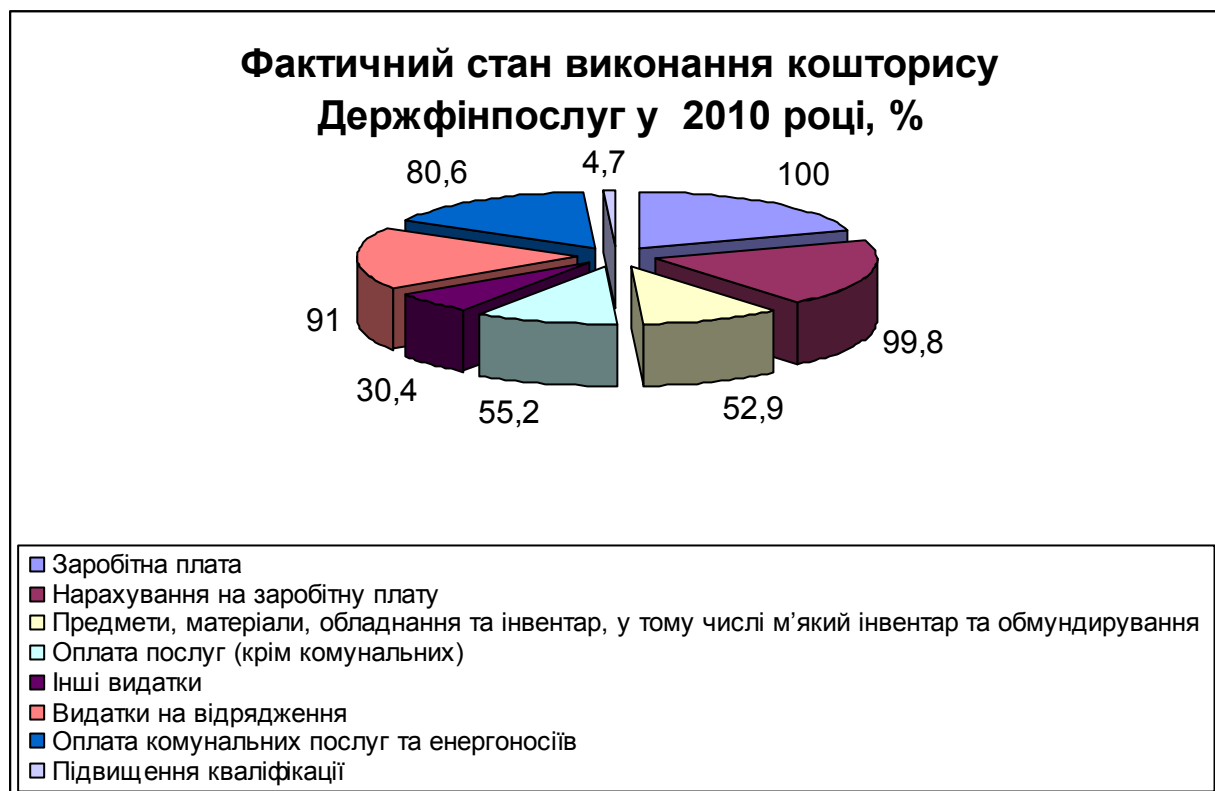

Рис. 4. Фактичний стан виконання кошторису Держфінпослуг у 2010 р.

При роботі з бюджетними коштами Держфінпослуг дотримується вимог щодо цільового, ефективного та раціонального їх використання. Вжиті заходи щодо вдосконалення структури розподілу державних коштів сприяли раціональному та ефективному використанню коштів, забезпечили вирішення покладених на Держфінпослуг пріоритетних завдань та виконання основних її функцій.

Питання законного та ефективного використання бюджетних коштів, недопущення порушень та недоліків, причин і умов, що їм сприяють, та недопущення їх у подальшому знаходяться на постійному контролі у керівництва Держфінпослуг.

Закупівля послуг, робіт та товарів відбувається за рішенням тендерного комітету із застосуванням процедур закупівель відповідно до встановлених вимог. Тендерним комітетом Держфінпослуг у 2010 році проведено 2 процедури закупівель товарів та послуг. Загальна сума коштів за укладеним договорами становила 434,4 тис.грн.

Усього у 2010 році було укладено близько 120 договорів та додаткових угод на закупівлю послуг, робіт та товарів.

Протягом 2010 року здійснювалися заходи щодо вдосконалення структури розподілу державних коштів, які сприяли раціональному та ефективному використанню коштів, забезпечивши вирішення покладених на Держфінпослуг пріоритетних завдань та виконання основних її функцій. Здійснювався контроль за виконанням кошторису при розрахунках із підприємствами та організаціями, складалася зведена періодична звітність

про фінансову діяльність Держфінпослуг, яка у відповідні терміни подавалася до Державного казначейства України.

10.3. Взаємодія з громадськістю

Виходячи з поставлених перед Держфінпослуг завдань, зокрема з метою захисту прав споживачів фінансових послуг, у 2010 році велась активна робота у сфері інформування громадян про стан ринків фінансових послуг та залучення громадськості до участі в обговоренні проектів документів, спрямованих на стабілізацію ринків фінансових послуг.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15.10.04 № 1378 при Держфінпослуг діє та проводить свої засідання Громадська рада. До її складу увійшли представники профспілкових об'єднань, громадських організацій, об'єднань учасників ринків фінансових послуг.

Також у 2010 році проводилися засідання Консультативно-експертної ради Держфінпослуг, на яких обговорювалися стратегічні питання діяльності Комісії та шляхи подолання кризових явищ у секторі небанківських фінансових установ.

З метою вдосконалення державного регулювання і нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ протягом 2010 року відбувалась активна взаємодія Держфінпослуг та учасників ринків фінансових послуг. Протягом року активно працювало 17 робочих груп за участю представників ринку з питань, що охоплюють усі сфери функціонування ринків фінансових послуг.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.09 № 898 „Про взаємодію органів виконавчої влади та державної установи „Соціальний контактний центр” продовжувалася взаємодія із Соціальним контактним центром. Держфінпослуг приймає звернення громадян, які надходять до центру та належать до її компетенції, розглядає їх та надає відповіді. У 2010 році Держфінпослуг було надано 481 відповідь на запити громадян, які надійшли через Соціальний контактний центр.

У 2010 році продовжувалася робота „прямої” телефонної лінії керівництва Держфінпослуг з громадянами для обговорення актуальних питань взаємодії фінансових установ, їхніх клієнтів та Держфінпослуг. На „прямій” лінії чергують керівники Держфінпослуг, які надають кваліфіковані роз'яснення громадянам з питань, що стосуються їхніх відносин із фінансовими установами. З початку роботи „прямої лінії” було надано близько 300 консультацій.

Для інформування громадськості про діяльність Держфінпослуг, реалізації засад регуляторної політики та поширення відомостей про ринки небанківських фінансових послуг постійно оновлюється офіційний веб-сайт Держфінпослуг. Середня чисельність відвідувачів за місяць у 2010 році зросла на 8 відсотків порівняно з 2009 роком, що свідчить про підвищення інтересу громадськості до діяльності Держфінпослуг.

У 2010 році Держфінпослуг проводила активну інформаційно-роз'яснювальну роботу в засобах масової інформації. Протягом року Комісія співпрацювала з понад 50 друкованими та електронними засобами масової інформації, телеканалами, інформаційними агенціями, прес-службами органів виконавчої влади, громадськими організаціями. У 2010 році було опрацьовано близько 350 запитів від журналістів. Коментарі керівництва та фахівців Держфінпослуг з актуальних питань державного регулювання та діяльності ринків фінансових послуг покладені в основу близько 400 публікацій у друкованих та електронних засобах масової інформації, 40 сюжетів для програм телебачення і 20 для радіо, зокрема Головою Держфінпослуг було проведено 9 прес-конференцій та взято участь у 23 заходах як співдоговідачем.

Підсумовуючи слід зазначити, що взаємодія з громадськістю проводилася Комісією за такими напрямками:

- оновлення інформації на сайті Держфінпослуг за напрямками діяльності Комісії;
- участь у прямій телефонній лінії Кабінету Міністрів України;
- пряма телефонна лінія з актуальних питань роботи Держфінпослуг;
- виступи на телебаченні;
- виступи на радіо;
- виступи на тематичних круглих столах;
- виступи на прес-конференціях;
- виступи на тематичних конференціях;
- інтерв'ю для друкованих та електронних ЗМІ;
- підготовка тематичних інформаційних бюлетенів для публікацій в ЗМІ;
- особистий прийом громадян.